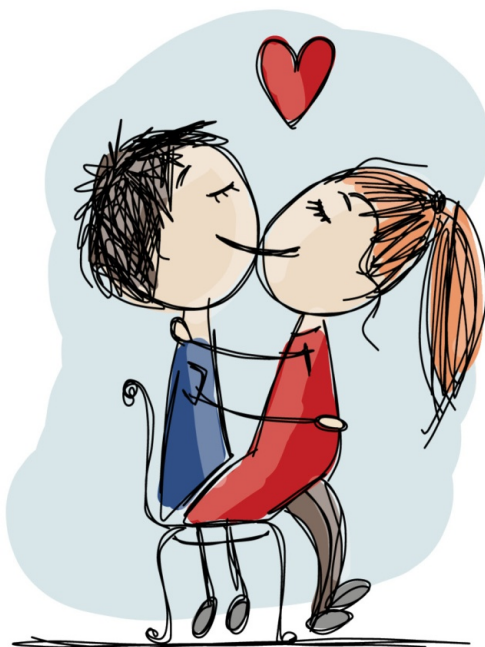

Městská knihovna v Praze

Jak básníci neztrácejí naději

Ladislav Pecháček

Praha

2018

e-kniha

Hledáte místo, kde...

... můžete celý den studovat nebo pracovat?

... seženete knížku pro zábavu, do školy, k poučení?

... stahujete e-knihy, posloucháte hudbu, tisknete 3D?

... osobně potkáte české i světové autory?

... můžete zajít na koncert, filmy artové i 3D?

Právě jste ho našli!

Městská knihovna v Praze

41 poboček, **3** pojízdné knihovny, **4 000** akcí ročně,
2 000 000 dokumentů, **60** Kč za registraci

www.mlp.cz

knihovna@mlp.cz

www.e-knihovna.cz

www.facebook.com/knihovna

Městská knihovna v Praze

Jak básníci neztrácejí naději

Ladislav Pecháček

Znění tohoto textu vychází z díla [Jak básníci neztrácejí naději](#) tak, jak bylo vydáno v Praze nakladatelstvím Euromedia Group – Knižní klub v roce 2004.

§

Text díla (Ladislav Pecháček: Jak básníci neztrácejí naději), publikovaného [Městskou knihovnou v Praze](#), je vázán autorskými právy a jeho použití je definováno [Autorským zákonem](#) č. 121/2000 Sb.

Vydání (obálka, upoutávka, citační stránka a grafická úprava), jehož autorem je Městská knihovna v Praze, podléhá licenci [Creative Commons Uved'te autora- Nevyužívejte dílo komerčně-Zachovejte licenci 3.0 Česko](#).

Verze 1.0 z 16. 4. 2018.

OBSAH

Preludium	8
Kapitola I.....	9
Kapitola II.....	11
Kapitola III.....	13
Kapitola IV	16
Kapitola V.....	18
Kapitola VI	20
Kapitola VII.....	24
Interludium (jen pro pány).....	25
Kapitola VIII	26
Kapitola IX	29
Kapitola X.....	33
Interludium	36
Kapitola XI	38
Kapitola XII.....	41
Kapitola XIII	43
Kapitola XIV	46
Interludium	50
Kapitola XV	52
Kapitola XVI	56
Kapitola XVII.....	60
Kapitola XVIII	62
Kapitola XIX.....	67
Kapitola XX	71
Kapitola XXI.....	74
Interludium	76
Kapitola XXII	78
Kapitola XXIII.....	83
Kapitola XXIV.....	85
Kapitola XXV	86
Kapitola XXVI.....	89
Kapitola XXVII	93

Kapitola XXVIII.....	95
Kapitola XXIX.....	99
Kapitola XXX	101
Kapitola XXXI.....	103
Kapitola XXXII	106
Interludium	109
Kapitola XXXIII.....	110
Kapitola XXXIV	113
Kapitola XXXV.....	115
Kapitola XXXVI.....	117
Kapitola XXXVII	120
Autorova poznámka	125

*Všem, kdo zůstávají věrni
svým snům*

Preludium

*Příběhy začínají a končí,
lidé se scházejí a rozcházejí,
někdo se narodí,
někdo umře
a tak to jde pořád dokola.
Naštěstí se občas najde*

důvod k životu.

S Ute se pravidelně milujeme víc než deset let v bytě nad lékárnou. Akt lásky zevšední přes všechnu fantazii a technické vymoženosti. Když odejdeme do koupelny a vrátíme se, polonahá Superpopelka zapne počítač a toulá se po internetu nebo se topí v účtech, zatímco já se do ti-cha oblékám. Milenci mlčí. Po neurčité chvíli, která má vyjádřit, že sem nechodím jen kvůli sexu, pohlédnu na hodinky a starostlivě oznámím:

- Budu muset jít.
- Tak zase v pondělí, – připomene.

Nasadím si sluchátka přehrávače kompaktních disků a odcházím za melodie božského valčíku, který složil starý macho Richard Wagner pro kněžnu Metternichovou.

Nevím, proč si oblíbila tak blbej den.

Jako kdyby na tom záleželo.

Starý muž se psem prohrabuje venku popelnice.

Kapitola I

Před rokem zemřela poslední majitelka našeho domu paní Zelená, dům zdělila její neteř, kadeřnice madame Krásná (nomen omen), a do podkroví se přistěhoval pan Čeng, jenž provozuje na náměstí čínskou restauraci. Přítel a majitel autosalonu Eib odjel loni na dovolenou do Keni, kde byl očarován, a když přijel, měl zvláštní pohled. Prodal autosalon Pavlu Karasovi a vrátil se na černý kontinent natrvalo. Svědkové vypořádali, že v tom měla prsty jakási šamanka. S Toničkou z Bezdítkova nás znovu svedl osud na záchrance, kde pracuje jako dispečerka. Vidáme se, když mám službu. Nezměnila se, jen humor jí lety trochu zhořkl. Kendy se Sylvou a s Nádeníčkem mají stále reklamní agenturu EMINA s. r. o., v poslední době jim to moc neklape, ale nic bližšího nevím.

Sociální ústav pro mládež, kde jsem posledních deset let pracoval na částečný úvazek, se stěhuje padesát kilometrů daleko. Karel Hanousek si pronajal restauraci U Beránka, přejmenoval ji na restauraci U Čističe a náležitě zvelebil. My, co jsme zbyli, se tam pravidelně scházíme. Ale když mi letos v únoru umřela maminka, sešli jsme se nejdříve v krematoriu.

V první řadě zarmoucená rodina, to jsem byl hlavně já a Superpopelka Ute „na půl úvazku“ (v takzvaném polosmutku); ve druhé řadě seděli neznámí příbuzní; ve třetí kamarádi, Kendy, Karas, Karel Hanousek a pan profesor Ječmen; matčiny kolegyně ze sboru u svatého Petra a Pavla; vzadu utírala slzy Tonička; vedle ní kadeřnice paní Krásná z přízemí, pan Čeng z podkroví a kompars: zákaznice, sousedé, lid obou pohlaví k stání. Někteří byli opravdu smutní. Zahlédl jsem i zákaznice, které přešly ke konkurenci, když máti začala mít potíže se šedým zákalem a už dobře neviděla na šití. Na rakvi ležela kytice bílých lilí, kolem katafalku drželi čestnou stráž sokolové. Majitel pohřební služby a nový nájemce obřadní síně pan Písařík dirigoval poslední rozloučení a připomínal vrchního číšníka z Esplanade.

Rakev se dala do pohybu, zavyla smuteční hudba (kdýž mě-he stárahá mahahahat-ka...), nedokázal jsem si představit, že ona je tam uvnitř. Někdo natáčel na video. Všechno jsem nevnímал. Na konci programu se

obecenstvo postavilo do řady a přicházelo kondolovat. První farář od sv. Petra a Pavla, po něm další. Tlumený hovor, stisky rukou, preludovaly varhany (pokud se to dá tak nazvat). Ute zazvonil mobil, ale nehroutila se žalem a situaci zvládla jako dáma. Sáhla do kabelky a krátce a potichu vyřídila hovor.

Kendy přišel pozdě. V uchu kroužek, na zádech napěchovanou krosnu a v každé ruce jednu igelitovou tašku jako bezdomovec. Dokonce se mu podařilo vystrchat černou vázanku. Předběhl čekající zástup, pietně objal Ute, potom mě, a místo aby ustoupil dalším, dal se do řeči, a aniž ho někdo poslouchal, uvolněně konverzoval, jak tady před dvaceti lety hrával, aby si přivydělal, a jak ta muzika už není to, co bývala. Mluvil pravdu.

Ve frontě na kondolence stojící profesor Ječmen to nevydržel a hlasem, jakým byl zvyklý napomínat studenty ve školní jídelně, zvolal: – NEPŘEDBÍHAT!

Kendy se ukáznil, ukázal palcem za sebe a řekl: – S tím videem nemám nic společného. Nadhodil krosnu, uchopil tašky a vykročil.

Tonička mě políbila a řekla, abych zůstal takový, jaký jsem, aby ze mě máti tam nahoře měla radost. Přesně jsem nevěděl, co tím myslí. Přišla řada na Ječmena a na ostatní.

Pan Čeng se krátce uklonil a řekl: – Upsímně blahopeseji.

Jako poslední předstoupil Emil Nádeníček.

– Drahý doktore, – promluvil o tercii nižším hlasem než obvykle, – rád bych na tomto místě vyjádřil *v podstatě* hlubokou soustrast k úmrtí vaší nezapomenutelné matky...

(Matka je vždycky nezapomenutelná, ty vole...)

– ... a na důkaz toho, jak upřímně a lidsky s vámi cítíme, a vzhledem k tomu, že člověk nepohřbívá matku každý den, zrealizovala naše reklamní agentura EMINA, společnost s ručením omezeným, z obřadu *v podstatě* vkusný videozáznam, který si vám později dovolím předat.

– Děkuji, – řekl jsem zpitoměle, – ani jsem si nevšim...

– Pracujeme diskrétně, – zašvelel.

– Co budu dlužen?

– To je *v podstatě* grátis.

– Bylo nám ctí, doktore, přijďte zas, – loučil se pan Písařík u východu.

A bylo po kremaci.

Kapitola II

Dojíždáme smuteční menu. Karel Hanousek dohlíží na obsluhu osobně. Z přilehlého sálu zaznívají zvuky rockové kapely, která tu pravidelně zkouší. Černé kravaty máme povolené, saka visí přes opěradla židlí. V koutě je opřena Kendyho krosna, vedle ní se povalují igelitové tašky. Přišli jsme rovnou z obřadu a konverzace odpovídá okolnostem.

- Slyšel jsem, že se stěhuje ústav sociální péče. Co teď budeš dělat?
- Sloužím na smlouvu rychlou. To mi stačí.

Hanousek odchází vedle do sálu, vrátí se a kapela znatelně ubere na decibelech.

– Ať děláš, co děláš, – pronese zkušeně Karas, – buď máš problémy s nadřízenejma, nebo s podřízenejma.

– Zažila jsem obojí, podřízený jsou horší, – vzpomíná Ute.

– Nejlepší je podnikat ve zdravotnictví. V humánním prostředí plným intelektu a empatie nedokáže nikdo zkrachovat, ani kdyby chtěl, – mudruje Karas.

Říkám, že já bych to dokázal, i kdybych nechtěl.

Kendy namítne, že lidi budou pořád nemocný a pořád se budou rodit a umírat, a Nádeníček pomstychtivě dodá, že se jim to musí pořád připomínat.

– Sice se tam netočejd kdovíjaký prachy, – přizná Karas, – ale kašleš na marketing a máš je jistý.

– To můžu rovnou provozovat pohřební službu.

Sklízejí ze stolu.

– Kdo z nás ví, jak skončí? – povzbudí mě Nádeníček. – Například já jsem obhajoval diplomovou práci na téma *Úloha domovního důvěrníka v epoše socialismu*. A dneska...!

– Děkuju, že jste přišli.

Všichni se rozjeli svými drahými automobily a před hospodou zůstáváme jenom my dva s Kendym. Mířím ke svému ojetému samohybu a Kendy, místo aby řádně odjel domů jako ostatní, dál přešlapuje s krosnou a s taškami před hospodou, jako by čekal na taxík.

– Co máš v těch spoluzavazadlech?
– Nestačil jsem se podívat, – odpoví. Našel jsem je doma u dveří... teda zvenku.
– Proč sis je nenechal v autě?
– Asi proto, že žádný nemám! – utrhne se na mě. – Nemám postel, nemám kameru, nemám kazety, nemám kde bydlet, nenechala mi nic než tohle!

Nepohnutě mlčím a snažím se vyrovnat se situací. Hrdost mu nedovolila jít k rodičům, na nádraží mu nedovolím jít já.

– Tak si nastup, – řeknu rezignovaně.
Nakládá bagáž.

– Co naděláš, – snaží se zlehčit problém, když se mi po delší době podařilo nastartovat, – život jde dál...
– No právě. Něčí jde dál, a něčí ne.

Navíc jsem zapomněl klíč od domovních dveří, a musíme projít do domu přes kadeřnictví. Soustrastné pohledy těch ženskejch v natáčkách bych vám nepřál.

– Neboj se, něco si najdu, – slíbí Kendy.
Jsou dny, které končí líp.

Kapitola III

Když už byla maminka hodně nemocná a nechodila ven, ale ještě šila, koupil jsem jí mluvícího ptáka, aby měla společnost. Je to loskuták posvátný, pochází z Indie a za půl roku se naučil tři věty: „jak to chcete“, „musíme povolit“ a „musíme ubrat“.

V bytě je nepořádek.

– Jak to chcete? – přivítá nás pták.

Kendy upustil bagáž, zmizí na WC.

Uklízím šicí stroj a slyším: – Co je u vás novýho, kromě toho, že jsi osiřel?

– Dohromady nic.

– Jak to, že nic? Zase máte nový prkýnko na záchodě! Vy si teda žijete...

Objeví se v kuchyni, vybaluje krosnu.

– To jsem si moh myslet. Košile, ponožky, slipy, kartáček na zuby, pasta... Pečlivá, ale bez fantazie.

Na dně se schovává cestovní pas.

– Asi abys odjel co nejdál. Děti nemáte, můžeš cestovat.

Skončí s revizí zavazadel, otevře vratkou ledničku, hledá něco požitelného. Najde paštiku a láhev piva.

– Nemáme. Ale jde o to... že už nebudeme mít!

Zavře lednici, otevře pivo a maže si paštiku na patku tvrdého chleba.

– A ty bys chtěl? – ptám se.

– Teď, když o tom tak přemýšlím, tak už snad ani ne, – uvažuje mezi sousty. – Těch, co by s nima člověk chtěl mít dítě, není zase tak moc. Někdy je ani nepotkáš.

– Většinou je nepotkáš.

Kendy hodí prázdnou plechovku od paštiky do koše a zakončí úvahou: – Nejlepší by bylo, kdyby děti s tím sexem vůbec nesouvisely.

Ložnice je zařízena jako pánský pokoj. Zůstala tu široká manželská postel, nad ní kolorovaná svatební fotografie rodičů a vedle ní ještě jedna v sokolském kroji.

Kendy se rozvalí přes obě postele, hovoří do mobilního telefonu. – Ceny palladia prudce oslabily? Vydrž! Když klesají, tak zase stoupnou. Hlavně neprodávej!

– Ty tomu rozumíš? – divím se.

Zakryje telefon dlaní. – Co blbneš, to jsem někde čet.

Lezu do postele.

– S dovolením...

– Moment..., – přeruší hovor. – My tady budeme spát spolu...?

– A co sis myslel?

– Ty nemáš svůj pokoj?

– TOHLE je teď můj pokoj. Máti spala vedle. Jestli chceš, můžeš se tam nastěhovat.

Chvíli nechápe, ale pak řekne, že radši zůstane tady, a pokračuje v přerušném hovoru: – Ne, já žádný palladium nemám... Každopádně dík, žeš mě informoval... Člověče, to byl Hanousek, – dodá na vysvětlenou. – Prej tři sta čtyřicet šest dolarů za trojskou unci... Ten má teda starosti...

Rozhodne se zavolat domů a vydatluje další číslo: – To jsi ty, tati...? Doma mě nehledejte, jsem u Štěpána... Prosím tě, teď mi to nepřipomínej... Ne, momentálně nemám nic... Končím jako bezdomovec... To byl pokus o vtip, tati! Hlavně uklidni mámu.

Tak došlo k tomu, že ráno k nám, co se setkáváme na chodbě, dočasně přibyl Kendy. A všichni dáváme krásné majitelce přednost ve dveřích.

– Dobrý den, paní Krásná, – zdraví pan Čeng, – celý den vám pseji slunce v bzise, jo...

– Dobrý den, paní Krásná, – zdravím a vyzařuji sympatie.

– To jí takhle každé den lezete do zadku? – šeptá Kendy.

– Vadí ti to? Bydlíme teď v jejím domě a má ho pěknej.

– Barák?

– Barák je na tom hůř.

Auto je v dezolátním stavu. Jako obvykle nemůžu ráno nastartovat. Kendy chvíli trpělivě čeká a pak poznamená:

– To jsme to dopracovali...

– Tys to dopracoval! – odseknu. – Já mám kde bydlet a v čem jezdit!

– To vidím, – neodpustí si.

Vedle nás startuje své miniauto pan Čeng. Když mu konečně naskočí motor, nabídne nám svezení.

– Mohla by vas někam vyhodit, jo?

Vystoupíme z mého neposlušného vozu a nasoukáme se k panu Čengovi.

– Proč si nepořídíte něco lepšího? – zajímá se Kendy, který si vzadu nemá kam dát nohy.

Čeng se usmívá: – Jeste nevydelala tolik peněz.

Číňanovo miniauto se třemi muži na palubě projíždí kolem lékárny U Černé madony a přes silnici se mihne zrzavý fantom na kolečkových bruslích.

– Zrzava kočka na bruslich, to bude pršet, – praví přesvědčivě pan Čeng a prudce zabrzdí. – Čínské psislovi, – připojí na vysvětlenou.

Narážím hlavou do čelního skla. Stojíme.

Zrzka odjíždí s omluvným gestem, krátká sukýnka jí poletuje nad holýma nohama.

– Jste zivej...? – strachuje se Čeng.

Otáčím se, zrzka otevírá lékárnou.

Jako by vyšlo slunce.

Kapitola IV

Představte si, jak do prázdné a setmělé nemocniční haly přijíždí rozsvícený výtah, vystupuje z něj mladý, nedonošený lékař s ještě nedonošenější sestřičkou, sestřička má na jmenovce napsáno KÁJA, doktůrek má vyholenou hlavu jako rebel, na jmenovce MUDr. VODIČKA, a sestřička si právě dopíná knoflík u límečku. Sotva dozrálý půvab (*Zlaté jablko věčné touhy*) mi bere dech. Kdyby ji spatřil umírající, myslel by, že je v nebi.

Nastoupím do výtahu, dveře držím otevřené, dívám se za nimi a slyším:

– Vy ho znáte?

– Moc ne, slouží rychlou, – odpoví ten rebel. – A vy?

– Já taky ne, – řekne ona, – ale vypadá jako Mick Jagger.

Proberu se. Dvojice se vzdaluje a chechtá.

Pustím dveře, zmáčknu tlačítko.

Stalo se dnes v 18:30, po skončení služby rychlé lékařské pomoci. Jedu se osprchovat, dlouho se prohlížím v zrcadle a mám neodbytný pocit, že o něco přicházím.

Jenomže. Když seberete všechnu odvalu, nastoupíte v naší nemocnici do výtahu, zavřete za sebou dveře a zmáčknete tlačítko, dojde ke dvěma úkazům, z nichž jeden je pravděpodobný a druhý jistý: je pravděpodobné, že se rozjedete, je jisté, že zhasne světlo. Obklopí vás absolutní tma a znepokojivý zvuk historické zdviže. Lůžkové zdravotnické zařízení v našem městě se letos, stejně jako já, dožívá senátorského věku. Tomu výtahu je čtyřicet. Co kdysi znamenalo vymoženost, má dnes právo na vrtochy, ale pokud není na palubě překotný porod, historky jsou úsměvné. Byl jsem prvním novorozencem, který se tu narodil (nahore v porodnici, ne ve výtahu). Fotografie spokojené matky s čerstvým miminkem ozdobila titulní stránku týdeníku *Naše rodina*. Z nás tří, kteří letos slavíme kulaté narozeniny (nemocnice, výtah a já), jsem jediný, kdo nepotřebuje generálku.

Hrk...! Co jsem říkal...? A stojíme.

Ve tmě skomírá cípek světla přiskřípnutý mezi podlahou a dveřmi.
Po kapsách hledám tužkovou baterku. Ječivé vokály uklízeček vystupují
v roli antického chóru.

– Dojděte někdo pro někoho...!

– Nevíte, kdo tam zůstal...?

– Prej nákej Mik Džégr.

Miluju humor našeho lidu.

Kapitola V

Na dispečinku záchranné služby kraluje Tonička. Tonička, ke které jsem nastoupil do Bezdíkova. Vůbec byste do ní neřekli, že sedí před monitorem, magnetofon se otáčí a ona s mikrofonom před ústy jako zkušená muzikálová hvězda rozhoduje o životě a smrti.

– DECH čtyři, DECH čtyři! Teď jsem přijala ještě jednu výzvu. Kde jste?

V reproduktoru praská, odpověď přichází jakoby z velké dálky.

REPRODUKTOR: – U Borku...

TONIČKA: – Máte naloženo?

REPRODUKTOR: – Nemáme. Ošetřen na místě.

TONIČKA: – Tak se nevracejte a jed'te rovnou do Liběchova, je tam havárka.

REPRODUKTOR: – Kde?

TONIČKA: – Tam, co vždycky. Konec.

Jsem její oblíbenec.

– Jak se máte, doktůrku? Už jste slyšel, co se stalo?

O ničem nevím, mám jiné starosti, o drby se nezajímám, včera jsem si koupil Gluckovy italské árie (mamince by se líbily), a ještě jsem si je nestačil poslechnout.

– Představte si, – ohromuje mě Tonička, – že ředitel Sahulák chtěl včera spáchat sebevraždu. Doktoři vyhlásili stávkovou pohotovost, přišli vyjednávat a byli neústupný. Najednou prej mu ruplo v bedně, řek, že číše přetekla nebo něco podobně dramatického, votevřel okno a že jako vyskočí, ne? Ten starej vochoťník si snad myslel, že ho budou zachraňovat... Jenomže se nikdo ani nehnul. Věřil byste, že voni čekali a byli napnutý a zvědaví, jestli teda skočí, nebo ne...?

– Já ho znám, ten by neskočil.

– Voni si snad mysleli, že se dívají na televizi, a chtěli se dovědět, jak to dopadne. Tak von teda, když viděl tu nebetyčnou votrlost, to okno zase zavřel, řek, že se na to může... víte, co... a podal demisi. Takže jsme bez ředitele. No co byste tomu řek?

Neříkal jsem nic. O Sahuláka nemám strach. Tonička si odpoví sama.

– Je to banda cyniků...

Chvilí váhám, ale přece jen mi to vrtá hlavou: – Toničko...

– Copak, doktůrku?

– Řekla byste, že vypadám jako Mick Jagger?

– Mik Džégr? – zachechtala se. – A kdo to je?

Kapitola VI

Vzadu v lékárně, v koženém křesle s nápisem *Černá madona*, sedí u počítače Ute. Vypadá jako podnikatelka: černý kalhotový kostým, uzavřené lodičky stejné barvy. Černá jí sluší. Nemá to nic společného s nedávnou kremací, chodí tak pořád.

Sedím vzadu a průhledem v chodbě pozoruju, jak vpředu za tárou vydává léky mladá zrzavá farmaceutka.

– To je nová akvizice?

Ute pracuje, ani nezvedne oči. – Magistra Anna Posedlá. – Bezmyšlenkovitě sáhnu po videokazetě se záznamem matčina pohřbu, přemýšlím, kde jsem tak zrzavou holku viděl. (Egon Schiele je maloval v Krumlově, a nebyly plnoleté...)

– Ráno ji mohli přejet.

Ute konečně zvedne hlavu a všimne si, že si pohrávám s videokazetou, na které je záznam z mamínčina pohřbu.

– Měla jsem ji v kabelce. Tak ji tady nezapomeň.

Všimnu si, co držím v ruce, a položím předmět zpátky na stůl. – Někam ji vyhod', já bych to nedokázal.

Ute má problém s počítačem. V duchu kleje jako námořník, na můj citový výlev zvedne oči k nebi (Madonna mia...) a proneše přes rameno: – Jen si ji nech, třeba se ti někdy zasteskne...

Ukážu na kazetu a přemýšlím nahlas: – Dokud byla zdravá, starala se o mě... Výborně vařila...

Ute mlátí do klávesnice.

– ... ale tak morbidní zase nejsem, abych si doma tu nahrávku pouštěl... Nebo jo...? CO SE S TÍM DĚLÁ?

– Jen si ji schovej, – odpoví Ute a myslí na jiný problém. – Jednou se na ni můžeš dívat v neděli místo oběda, protože já... (ťuk do klávesnice, pohled na monitor) ... ještě tak vařit jedy, ale jinak mě na vaření moc neužije.

Zrzka přijde k nám dozadu. Vytáhne z regálu několik velkých balení Vitazymu (bože, ten zadeček...), mrskne po mně okem a vrátí se k práci za tárou.

Slyšíme rozhovor:

– Třikrát denně dvě tablety nalačno a dáte mi čtyři sta devadesát pět korun.

– A je to na imunitu, slečno?

– Samozřejmě.

– Ale abych nebyl imunní proti takovejším očím, jako máte vy...?

– Nebojte se, já to užívám taky.

Zrzka odpovídá rutinně, na žvanění starších pánů je zvyklá.

– A nešla byste na večeři...?

Během dialogu nahlížíím dopředu, nakláním se, abych ji zahlédl, přiblíže se usmívám.

Ute celé intermezzo se zájmem pozoruje.

– No co...? – spolknou úsměv. – Je mi čtyřicet a jsem sirotek.

– Mně je pětatřicet, – připomene celkem zbytečně. – Taky jsem sirotek. Provozuju pět lékáren, klekla mi síť, nejdou mejly a někdy si připadám jak supermarket. – Potom ztiší hlas a jako obvykle dodá: – A není vyloučeno, že jsem těhotná.

Nijak nejásám ani se neděším. Mluví o tom pravidelně (nepravidelně) jednou měsíčně.

Setmělo se a proud nemocných ustal. Na věži sv. Petra a Pavla odbilo šest hodin. Sedíme vzadu v křeslech, Ute ještě u počítače. Zálibně pozoruju obě ženy.

– Mohla jste jít na večeři, – připomenou Zrzce.

Přikývne. – Dneska nejmní pětkrát.

– Od té doby, co je tady, máme větší obrat, – pochvaluje si Ute.

– Pořád si nemůžu vzpomenout, kde jsem vás dvě viděl pohromadě...

Zrzka se jde převléknout. – Mě jste ještě neviděl.

– Viděl, – volám za ní. – Měla jste zavřený oči.

– Já žasnu, – dá o sobě vědět Ute.

– Tys u toho byla taky...

Zrzka za paravánem svléká bílý plášť. Na okamžik zahlédnu hubené stehno, štíhlý pas a dojemné lopatky s růžencem obratlů. Vklouzne do kabátu.

– Zítra přijďte brzy, Aničko, – připomene Ute, – budeme přeceňovat.

Zahřmělo. Zrzka projde lékárnou, obejde táru, chystá se zamknout. Znovu zahřmí. Světlo zabliká, na okamžik vypadne elektrika. Obrazovka monitoru pohasne.

– Tak teď je to definitivně v hajzlu, – postěžuje si Ute.

Venku zastaví bílá dodávka firmy MEMCOM (memory & computer), s. r. o., a do lékárny vchází správce počítačové sítě. Světlo se rozsvítí.

Venku hřmí, liják houstne. Sto koní močí na dláždění. Do auta se stahovací střechou prší: střecha vzdoruje, nevím, jak se mi ji podařilo zvednout. Uvnitř je mokro. Stěrače rozhrnují vodu.

Zrzku zahlédnu v půli cesty. Nemá deštník. Schovává se ve výklenku dveří činžovního domu. Šlápnu na brzdu a motor zhasne.

– Nastupte si...

– Já vám to zamokřím...

Ze sedadla spolujezdce hodím dozadu pár zapomenutých zbytečností. – Stejně sem teče.

Nastoupí. Je mokrá jako čerstvě vylíhlé kuře. Nevím, jakým fíglem se mi podařilo nastartovat hned napoprvé.

– Proč jste šla zrovna k Černé madoně?

– Líbí se mi, jak to dělá. Jednou bych chtěla mít taky lékárnou. Pořád rovně a na konci doprava. Tady...

Zastavíme před svobodárnou. Bouřka odešla, ale ještě prší.

– Pojd'te dovnitř, uděláme si čaj.

– Nebudu vás kompromitovat...?

– To se dneska ještě stává?

– Nevím.

– Nebojte se, nebydlím sama.

– Já se nebojím...

Bydlí v přízemí. Standard: dva pokoje propojené společným příslušenstvím.

– Tady žijete?

– Zatím. Dala jsem v nemocnici výpověď a do tří měsíců se musím vystěhovat.

Ve vedlejšímu pokoji spí po službě mladá žena. Na ramínku na skříni visí sesterská uniforma. Zrzka dá prst na ústa, opatrně zavře dveře a postaví na čaj.

– Prej jste ji pokřtil na Superpopelku...?

– To už je dávno.

– Hodí se to k ní.

– Jenomže teď jí klekla sít' a nejdou mejly.

Zrzka nalila čaj. – Myslela jsem, že jste manželé...

– Nebyl čas.

– Neříkala, že je gravidní?

– Kdyby to byla pokaždý pravda, už by z ní byla zasloužilá matka a ze mě invalidní důchodce.

– Vy byste neměl radost?

– Ani nevím. Máti se mě s vnoučkama naotravovala tolik, že jsem jim neměl čas přijít na chuť. Stejně to ze začátku jen brečí a močí...

– Taky jste byl takovej... Pozor, je to horký...!

Spálil jsem se. – No jo... Ale už jsem opotřebovaněj. Všichni mi připadají nadanější a schopnější... A když pak vyjde najevo, že takoví opravdu jsou, tak se mi uleví, jako kdyby mě někdo zbavil odpovědnosti za zeměkouli. Nemíváte to taky?

– Kolik vám je let, prosím vás?

– Jak bych vám to přiblížil... Profesně bych měl kulminovat, ale jinak jsem už za zenitem.

– To jsem ještě neslyšela, – směje se.

Rozhlížím se. Na zdi kytara, nad postelí plakát, na něm Mick Jagger.

– Máte to tu hezký. Udělala jste dobře, když jste dala výpověď?

Zaváhá a řekne: – To právě nevím...

Dopil jsem čaj. Vstávám a chystám se k odchodu.

– Počkejte, až přestane pršet. S váma se tak pěkně povídá...

– Už přestalo. Někdy můžeme pokračovat, – řeknu. A vůbec nic tím nemyslím.

Ještě několik minut sedím v autě a pozoruju rozsvícené okno. Naposled jsem se takhle díval do okna své vyvolené před maturitou. Pak Zrzka stáhne roletu a bledá silueta ve žlutém obdélníku zhasne. Nikdy nevědí, jestli udělaly dobře, vždycky mají pocit, že mohly udělat líp.

Startér zase zlobí. Když motor naskočí, napadne mě, že to taky nikdy nevím. A podruhé v několika posledních dnech se dostaví nutkavý pocit, že o něco přicházím. Budu si na něj muset zvyknout.

Kapitola VII

Doma jsem otřel prach z výpravné monografie o Gustavu Klimtovi, kterou jsem si koupil před pěti lety k ježíšku. Netrpělivě listuju, až na dvoustraně 52/53 najdu, co hledám: nalevo reprodukci Danae (zrzavá kráska má vilně zavřené oči, odhaluje stehno a připomíná slečnu z lékárny), z portrétu z protější strany na mě upírá záhadný pohled černo-
vlasá Adéla Blochová, nápadně podobná šéfové od Černé madony. Jako by se hledaly. Kochám se obrazy dvou žen, z nichž každá byla jiná, a obě stejně krásné.

– Nemáš něco na spaní? – vyruší mě Kendy.

Podávám mu krabičku Stilnoxu.

Hodí si do pusy dvě tablety a odchází je do kuchyně zapít. Při návratu si všimne dvoustránky s Klimtovými reprodukcemi.

– Kdo to je?

– Nějaká Adéla Blochová a Danae. Zeus ji oplodnil zlatým deštěm.

– Obě?

– Jednu, ty vzdělanče.

Zavírám knihu. Zhasínáme. Na stropě se otáčí žlutý kaleidoskop z reflektorů aut na ulici.

– Pořád musím myslet na to, jak mě chce ta mrcha obrat, – vzdychne Kendy.

– Spi. Vzpomínky ti nesebere.

– Ty bláho..., – zamumlá v polospánku. – To je to jediný, co si může nechat.

Interludium

(jen pro pány)

Zdá se vám to cynické? Mně taky. Hrozí vám, že vás budou potřebovat jen k tomu, abyste je obveselovali u stolu a zahřívali jim lože. Popřípadě udělali, nebo neudělali dítě. Nakonec stejně přijdete o všechno: o rodiče, o manželku, o peníze, o dítě, o psa. A jako poslední vás opustí nacvičený úsměv.

Každý máme vlastní metodu, obecný recept neexistuje. Když se přítel Eib dostal do úzkých a nemohl zapudit myšlenky na sebevraždu, vybíhal na zahrádku a močil na růže. S prvním proudem se mu ulevilo. Metodu objevil náhodou. Dvakrát třikrát za zimu kupoval kytici růží. Na co teď močí v Africe, nemám tušení.

V podobných případech vbíhám do koupelny, usedám k pračce, naházím do bubnu špinavé prádlo (nebo čisté – udělá stejnou službu), do zásobníku nasypu prací prášek, zapnu, peru a dívám se do kulatého okénka tak dlouho, dokud si nepřestanu připadat jako v Titaniku.

Kendy vyřešil obtížnou situaci tím, že se nastěhoval ke mně.

– Měl bys to považovat za čest, – usoudil.

Kapitola VIII

Restaurace U Čističe. Upijíme pivo, čteme si v jídelním lístku. Hospoda je ve vzorném pořádku, porcelánové pípy, nerez, chrom, židle nestudí. Výčep vydlážděn starými cihlovými dlaždicemi. U zdi rožeň s odvodem voňavých zplodin do komína. Největší investici spolkla kuchyně.

– Co si dáte k jídlu? – zeptá se Hanousek.

– Co nám doporučíš? – odpoví Kendy.

Hanousek se konspirativně rozhlédne: – Byl by tam včerejší guláš...

– Z kližky? – otáže se Karas.

– Hovězí guláš u nás vaříme výhradně z kližky, – připomene Hanousek uraženě. – Provozuju restauraci, žádnej fastfood! – Zručně sebere jídelní lístky a vydá servírce kódované pokyny.

Následuje trojí milostné přivření očí.

– Pro mě s houskou, – požádám.

Polykáme sliny. Včerejší guláš můžete dostat, jen jste-li fatálně dobří známí prolustrovaní samotným Hanouskem. Vaří se pouze z hovězí kližky a první den je požívání zakázáno. Druhý den je na černé tabuli u vchodu tajné znamení pro štamgasty: místo *menu* je „omylem“ křídou napsáno *mana*.

Až jednou guláš nedostaneme, dojdou utopenci, nakládáné syrečky i tuzemský rum, bude to znamenat, že selfmademan Hanousek i s hospodou vkročil do Evropy. A my s ním.

Kendy pozvedne sklenici. – Tak na ten můj manželskej rozpad.

Připijíme s pochopením.

– Neber si to tak, – radí Karas. – Tak jako ty jsem se rozpad už dvakrát.

– Manželství je prvek s krátkým poločasem, – poznamená vtipně Hanousek. (Dvakrát reparát z fyziky, jednou z chemie.)

Ztepilá servírka v kratičké sukni zručně roznáší ohlášenou manu. Všichni tři hledíme jedním směrem.

– Nejtěžší vždycky je, – teoretizuju s pohledem upřeným na servírčina stehna, – odpovědět si na otázku KDE SE TA LÁSKA BERE, A KAM POTOM MIZÍ?

– Na to jsem si neodpověděl, – přizná Kendy.

– Nejtěžší vždycky je, – opraví mě zkušený Karas, – vypořádat majetek. Kdo nemá silnou ekonomickou základnu, je po rozvodu chudák.

Servírka vybalancovala táč, a zdůrazňujíc křivku boku, vlně vplouvá do kuchyně.

Kendy uznale mlaskne. – Kdes ji sehnal?

– Do ničeho se nenuť a jez, – uklidňuje ho Hanousek.

Guláš tu mají jako od maminky. Chut' typická, organoleptické hodnocení jedna.

Po jídle sáhne Karas pro místní noviny. – Čet's to? Vypisují výběrový řízení na ředitele nemocnice. – Nalistoval inzertní stranu, čte, – ... Podmínkou vysokoškolské vzdělání, ekonom, právník nebo lékař, deset let praxe, orientace v problémech zdravotnictví, bezúhonnost... přihlášky uchazečů přijímá a tak dále... odměny podle hospodářského výsledku... Co kdyby ses přihlásil...?

– Proč se nepřihlásí někdo z vás?

– My, co jsme byli ženatý, už nejsme bezúhonný.

– Seš ve věku, kdy by sis konečně moh začít budovat kariéru, – rozvine myšlenku Karas. – O starý ojetiny nebude zájem.

Družně se zasmějeme. Karas se ke mně nakloní a zašeptá: – A já u tebe mám pohledávku... Jak říkali naši předkové: přáteli bud'me, dluhy si plat'me.

– Dohodli jsme se, že o tom nebudeme mluvit, – připomenu.

– Řídit špitál nemůže bejt zas taková věda, – odbude problém Kendy, – to zvládneš s polovinou mozkový kapacity. Platím!

– Hned jsem u vás, chlapci, – zaševerlí Hanousek a na odchodu do kuchyně poznamená: – Bůh ochraňuj naši nemocnici.

Loudáme se ulicí, probíráme kvality pozřeného jídla.

– Víte, že by mě docela zajímalo, jak ten guláš dělá...?

– Vzpomínám si, že máti ho zahušťovala nastrouhaným chlebem...

– To by mohlo bejt vono...

A z hospody vyběhne Hanousek a křičí: – Nevíte někdo, jak si stojí palladium...?

– Starej se radši o pivo...

– Všimli jste si? – připomene s obdivem Karas. – To je posun! Začínal jako čistič bot. A víte, co je na tom povolání nejdůležitější? Taky tak neskončit. Vem si z něj příklad!

Poučí mě tónem staršího bratra: – Ještě řekni, že to myslíš vážně...

– Vytřeš jim voko, vole.

Kapitola IX

Je deset hodin (pro ty, co mají digitální hodinky, dvacet dva nula nula). Čistím si v koupelně zuby a Kendy, oblečen do pyžama, čte v posteli návrh smlouvy o vypořádání společného jmění manželů po rozvodu. Zaslechne na chodbě rychlou kadenci dámských podpatků, zaleze si pod deku celý a čeká.

Ute si odemkne vlastním klíčem. Vejde do ložnice a spatří rozestlanou manželskou postel se vzdutou siluetou neznámého těla. Chvilí hledí na nehybnou hmotu a pak, pod dojmem neurčitého podezření nebo zvědavosti („koho tu, matko skrýváš...?“), strhne příkrývku.

– Baf...! – udělá Kendy.

Lekne se, chudinka. – To jsem si mohla myslet, – řekne, když se vzpamatuje. – Co kdybych si tu dneska chtěla ustlat...?

– Byl jsem tu prga, – ohlásí Kendy.

– Ale já jsem jeho žena, – namítne.

Kendy se posadí. – Pokud vím, nejste oddáni...

– A vy snad jo...?

– My nespěcháme, – rovná si Kendy polštář.

– Co kdybych byla těhotná?

– Chceme časem adoptovat dítě, – kontruje Kendy a plácne na volné místo v posteli. – Klidně se posad'... Nebo polož... Jak chceš...

– Hele...!

Přicházím z koupelny a všechno vidím: Ute se rozčílí, snaží se vetřelce vypudit z postele; zpočátku se přetahují o příkrývku, později dojde na polštářovou bitvu; nevinné kočkování rychle přeroste v zaťatou pěstku, napůl úsměvnou, napůl vážnou; boj se přenese z hlavy do nohou a zase zpátky; ve finále leží udýchaná šéfová z Černé madony na zádech, Kendy na ní obkročmo klečí a ruce ji drží pevně nad hlavou.

– Viděla jsi film *Základní instinkt*...? Nebo chceš válečky...? Znáš čínský mučení, kterému se říká válečky...?

Mám přes rameno ručník, pořád si ještě čistím zuby. – Co tady blbnete...?

Kendy uvolní sevření. Ute vstane, upraví se. Není jí do smíchu. – Můžeš mi prozradit, co tady chce ten člověk? – zeptá se přísně.

– Maminka mi vždycky říkala, abych se ho držel, – odpovím dobrodušně.

A Kendy, upravuje postel, potvrdí: – Fakt... Říkala, to je ten pravej, Štěpánku, toho se drž!

– Vy jste něco pili?

– Bohužel, – zalituje Kendy, – je to láska.

A v kuchyni promluví pták: – Musíme ubrat...

Neubrali jsme.

Ute mlčí. Pak se na mě vyčítavě podívá a s hořkým humorem zhodnotí situaci: – Už bylo na čase. Jsem ráda, že ses konečně sexuálně zorientoval.

– Dalo to práci, – pokračuje Kendy, – ale řekli jsme si, že by to časem mohlo přinášet i výhody.

Otočí se a odchází. Bouchnou dveře od bytu a slyšíme vzdalující se kastaněty podpatků na schodech, čím vzdálenější, tím hlubší a tišší a... nic.

Sbíhám za ní po schodech, v ruce kartáček na zuby, a volám: – Počkej...! Nechod' nikam...! Vyhodila ho z domova...!

Má náskok několika schodů. – Vůbec se jí nedivím.

Dostihnu ji u domovních dveří. – Nemá kde spát.

– Nejdřív jsem myslela, že je to vtip...

– To *byl* vtip, – snažím se ji ujistit.

– V tom případě ztrácím smysl pro humor.

– Doprovodím tě.

Ukáže na pyžamo a kartáček. – Takhle...? Děkuju. – A rozpustí se ve tmě.

Pak zaklapnou domovní dveře a já stojím na chodníku bez klíče a bez kabátu. Naštěstí máme v domě kadeřnictví, už mají sice zavřeno, ale paní Krásná dělá denní tržbu, ještě svítí, a jestli zaťukám, tak mi otevře.

– Dobrý večer, – usmívá se, když mě pouští přes oficínu. – Máte zajímavé pyžamo...

Na schodech si všimnu, že jsem oblečen do toho neprakticky praktického druhu nočního úboru, který má vpředu poklopec na jeden knoflík, a ten knoflík tam chybí.

* * *

Kendy leží v posteli opačně, hlavou v nohách, bosé nohy opřené o zed' vedle fotografie mých rodičů v sokolských krojích, a horlivě mačká caplíky na mobilu. Někam se dovolal.

KENDY, HOVOR Č. 1 (*se čtvrtovými pauzami*): – Dobrý večer, Veroniko... Myslíte, že bych u vás moh... Jo von už je doma...? To bude me asi muset převorganizovat, co říkáte...? Jo nadobro...? Sorry...
KENDY, HOVOR Č. 2 (*s půlovými pauzami*): – Halóóó... Multikáry depo...? To seš ty, ještěrko...? Promiňte, to je trapný omyl... (*Bleskově přerušeno.*) – Kam jsem se to moh dovolat...?

Přemýšlí, kam by ještě zavolal, pohybuje palci u nohou a při té příležitosti si všimne fotografie mých rodičů v sokolských krojích a inspirován vymačká číslo a skuteční HOVOR Č. 3, s celou pauzou a zdvořilým smíchem.

KENDY, HOVOR Č. 3 (*celá pauza*): – Sletu zdar, bratři a sestry, hlásíme se z čela průvodu. Právě míváme restauraci U Čističe, dříve U Beránka, a POSTUPUJEME PŘÍMO... Prosim...? Velmi se omlouvám, asi jsem zmáčknuł špatnej čudlík, ha, ha, ha... Sklapne mobil.

– Člověk trousí geny, aby měl někde tichej koutek, a když je potřeba, manželé jsou jako naschvál doma. Jak seš na tom ty?

Zvolil jsem odbornou terminologii. – Akutní příznaky odezněly a choroba přešla do chronického stadia.

– Měli jsme ji vzít doprostřed, – zalituje. – Něco s ní musíš udělat.

Pokládám se na vedlejší postel. – Co bych s ní měl asi tak dělat?

Sundá nohy ze zdi, uloží se do normální polohy a podá mi mobilní telefon. – To, cos dělal se všema. Zavolej jí.

– Mobil ji nepohladí.

– Řekneš pár veršů, ona se uklidní, zejtra uvidíte.

– Říkám jim verše, abych je vzrušil.

Kendy je překvapený. – Tak jí pošli esemesku! Čet jsem, že některý typy víc uspokojí, když je ten... styk jenom virtuální.

– Tady nejde o styk.

– Vždycky jde o styk! – důrazně mě opraví a znovu mi podá mobilní telefon.

– Mobil je horší než diktatura proletariátu.

Podívá se na mě jako na klienta ústavu, kde jsem byl nedávno zaměstnán.

– Víš, že tě podle něj můžou sledovat?

– Někdy mi fakt připadáš opožděnej, – řekne a ukáže mi, jak se s přístrojem manipuluje. – Takhle! Podívej! M-i-l-u-j-u-t-e-U-t-e. Souhlas?

Neslyšeli jsme žádnou kadenci, staccato, Dopplerův efekt ani bouchnutí dveří. Bylo pozdě a nechtěla budit sousedy, zula se, počínala si tak tiše, že jsme si nevšimli, kdy se vrátila a jak už dlouho stojí v předsíni a poslouchá, co říkáme. Sice ví, že je to neslušné, ale zkuste se ubránit, když máte šanci dozvědět se něco o sobě...

– ... m-i-l-u-j-u-t-e-U-t-e, – zopakuje Kendy. – Tak co...?!

Netvářím se nadšeně. – To ji má vzrušit, nebo uklidnit?

– To musíš vědět ty.

– A co kdybych ji nemiloval...?

Ted' se zdálo, že se v předsíni něco pohnulo, ale nevěnujeme tomu pozornost.

– Když má někdo rakovinu, taky mu to hned nenaservíruješ naplno.

Pokrčím rameny, Kendy zmáčkne OK a zpráva je odeslána.

Mašinka spolkne pravdu i lež, ani se nezačervení.

Chystáme se zhasnout, a vtom se objeví ona. Bud' to nemohla vydržet, nebo usoudila, že už se o sobě víc nedoví, vejde do pokoje, z manažerské aktovky vytáhne tu kazetu z kremace a hodí ji na postel.

– Abych nezapomněla, – řekne, – tady máš tu kazetu. Kvůli tomu jsem původně přišla.

Jak se objevila, tak zmizí, tentokrát s celou akustickou parádou.

Je nám všelijak. Zhasnu a přemítám do tmy. – Aby nakonec nebyla opravdu gravidní...

– Máš kliku, že máš mě, – potěší mě Kendy, – já nejsem.

Kapitola X

Čekáme na někoho před budovou soudu, Karas, Kendy a já. Za půl hodiny vyjde ze dveří Dany De Vito a zamíří rovnou k nám. Není to Dany De Vito, ale jako by mu z oka vypadl: sto padesát pět centimetrů, devadesát kilo, přehazovačka, brejličky.

– Seznamte se, – praví Karas, – to je můj právník doktor Voříšek.

Voříšek nese samsonitový kufrík a je na první pohled vyčuraný. Všem nám rozdá vizitky. Všechny nás těší, Kendyho zvláště, a nastupujeme do posledního modelu mazdy, který lze zakoupit v Karasově autosalonu.

Po minutě jízdy projeví Kendy obavy: – Uvidíte, že nás ta megera vyhodí.

– Nebojte se, – uklidní ho doktor Voříšek. – Pokud jsem správně informován, pořád jste její manžel. A kdyby došlo k nejhoršímu, máme s sebou dva svědky. (Jak jistě tušíte, jedeme „vypořádávat společné jmění manželů“ Königsmarkových.)

– A co byste mi teda poradil? – zeptá se Kendy JUDr. Voříška.

– Především jste byl donucen okolnostmi postavit se takříkajíc ze dne na den na vlastní nohy, – předznamená JUDr. Voříšek s tragickou maskou.

– On se postavil na moje, vid’? – upřesním.

– To není důležité, – mávne Voříšek ručkou. – Důležité je, že z toho můžeme vycházet. Je to ženská, včas přepneme na citovej kanál. Dám vám znamení.

Napadne mě, že se taky stavím na vlastní nohy, a nikoho to nezajímá, a řeknu to nahlas. JUDr. Voříšek mi se slovy *kdybyste mě náhodou potřeboval* věnuje druhou vizitku.

– Pořád ji vidím, jak tančí v tý avantgardní *Lucerně...*, jak je Hugo Mazlík buzeruje..., jak se holky snaží..., – zasní se Karas, když jsme stáli na červenou. – Měla ty největší na východ od Alp.

– Největší snad měla Bedřiška, ne...? – namítám.

– Náhodou...! – Karas protestuje.

– Bud'te zticha! – okřikne nás Kendy. – Kvůli tomu tam snad nejedeme.

– Nechte je, – uklidní Voříšek klienta, – to nemůže škodit.

V agentuře EMINA je jasné, že napětí mezi Sylvií a Kendym nepolevuje, a JUDr. Voříšek je nucen konstatovat, že odloučení manželům neprospělo. Nádeníček se chová jako principál, který se snaží zachránit krachující šmíru.

– Co kdybyste ještě počkali a dali přednost společnému podnikatelskému zájmu?

– Jakýmu zájmu...?

– Na cestě je smlouva s radnicí... Chtějí do kabelovky lokální zprávy... Dvakrát denně pět minut...

– To si měla rozmyslet dřív! – zahájí Kendy nesmiřitelně.

– Já už tady nejsem. Nejdřív mě vyšoupla z postele, potom z firmy.

Nádeníček se potutelně usmívá; není vyloučeno, že má na té posteli podíl, a je na sebe pyšný.

– Máme smlouvu o smlouvě na reklamu na čtyři sta tisíc a musíme splácet úvěr, – připomene Sylvie.

V tom okamžiku JUDr. Voříšek nenápadně šťouchne do svého mandanta a ten předvede herecký výkon, odpovídající kvalitě vysoké školy, kterou vystudoval. Na všechno si přesně nevzpomínám. Jsem ovlivněn Kendyho podáním, historkou, kterou bude později dávat k lepšímu, k níž sám napíše dialogy, nasvítí scénu a rozestaví kamery. Bude připomínat úryvek z brazilské telenovely a časem naroste o podrobnosti, které se možná nestaly. Objeví se i několik očištných poznání.

Akce.

KENDY: Nikdy jsi mě nemilovala (!), vždycky ti šlo jen o peníze!

SYLVIE (*nezůstává pozadu*): Ty už jsi zapomněl, jak jsi mě utrh...?

KENDY (*opraví ji*): ... sebral!

SYLVIE (*pokračuje*): ... a pak opustil od stolu a od lože?

JUDr. VOŘÍŠEK má z vývoje situace radost.

KENDY (*dovolává se svědků a rozhlíží se, jako by se chtěl ujistit, že všichni skutečně slyšeli*): Slyšeli jste to...!? U stolu jsem nikdy nebyl, takže dobrodruh nejsem.

NÁDENÍČEK (*brání Sylvii*): Náhodou... Píše kuchařky! Vid'?

KENDY (*opovržlivě*): Jed's to někdy...!?

Po této větě začne SYLVIE vyhazovat z okna krabice s drahou elektronikou.

KENDY se snaží zachránit, co se dá.

JUDr. VOŘÍŠEK (*tlumí vášně*): Nechci vám do toho mluvit; ale čím víc se budete hádat, tím to budete mít dražší.

Konec ukázky.

Scházíme se před EMINOU a sbíráme věci. Ještě vedle nás přistane krabice a vysype se z ní sto padesát videokazet. V troskách škatule vystlané úlomky polystyrenu objeví Kendy videokameru, které se nic nestalo. Jako poslední vyletí z okna vypůjčený smoking.

Právnick zavře aktovku a otře si brejličky, je vtělená skromnost. – To byl jen průzkum bojem, – zdůrazní. – Hlavní bitva nás teprve čeká.

Nanosíme věci do auta.

V autě se obrátí na Kendyho: – Zahrál jste to výtečně, pane režisére, ale milostivá paní to přežila, a z této skutečnosti usuzuji, že vám dá ještě zabrat.

Interludium

HARMONIKA:

*Co dělá má milá,
když se stmívá?
Sedává u okna,
ven se dívá.
Když slunce zapadne,
vždycky ji napadne,
proč chvíli v postýlce
dlouhou mívá.*

*Přijedu za tebou
od Mělníka,
připnu si kytičku
na frantíka.
Půjdeme brzy spát,
budeme litovat,
že nám čas pomalej
neutíká.*

Znovu se usmiřujeme, a když odejdu do koupelny a vrátím se, polonahá Superpopelka zapne počítač a toulá se po internetu nebo se topí v účtech, zatímco já se oblékám do ticha. Po neurčité chvíli, která má vyjádřit, že jsem nepřišel jen kvůli sexu, starostlivě oznámím:

- Budu muset jít.
- Tak zase v pondělí, připomene.

Nasadím si sluchátka přehrávače kompaktních disků a odcházím za melodie Gluckových italských árií, které zpívá božská Cecilia Bartoli.

Nevím, proč si oblíbila tak blbej den.

Jako kdyby na tom záleželo.

Starý muž se psem prohrabuje venku popelnice.

Nenechte se ovlivňovat hormony, POŘÍDTE SI CHODÍCÍ PŘEHRÁVAČ KOMPAKTNÍCH DISKŮ! Vy jdete, on přehrává. Dneska si ho může dovolit i nezaměstnaný. Odpírač kráčí po ulici a má na tváři tak blažený výraz, až jím své zaměstnané bližní uráží.

Zahod'te tetrahydrocannabinol, Cecilia Bartoli přednese Gluckovy italské árie a dvě stě padesát let to funguje. Fats Domino *Blueberry Hill* a Oscar Peterson jazzové standardy, ani nepoznáte, že je po mrtvici.

Když je mi opravdu moc zle, tak zle, že si s kamarádkou depresí hledíme zblízka do očí a je vypráno, pustím si *Blue Heaven* nebo zajdu s Händelem *K ohňostroji* poslouchat stříbrné trumpety.

Nekuřte, nezapomeňte vyměňovat baterky podle návodu, a může se dít cokoli.

Kapitola XI

– Poslouchej, co ti říkám...!

Karas se dožaduje pozornosti. Čekáme před První polabskou, až se uvolní místo u bankomatu. Vidím, jak otevírá ústa, ale mám na uších sluchátka, poslouchám Glucka a nastavuju tvář zředěnému slunci.

– Já tě poslouchám...

– Nekecej! Posloucháš barokní árie a flákáš se od ničeho k ničemu.

Konečně na nás dojde řada. Vybíráme hotovost, on třicet tisíc, já tisícovku.

Sundá mi sluchátko z jednoho ucha a připraví mě o stereo zážitek z *Di questa cetra in seno*. – Matka ti umřela, milosrdné sestry se odstěhovaly, měl by sis najít pořádnou práci!

– Sloužím na smlouvu záchranku. To mi stačí.

Kolem projede jako na objednávku modře blikající sanita. Zdravíme se s řidičem.

– Za kolik?

– Za sto dvacet.

Karas zasune bankovky do peněženky a zatvářil se uznale. – Sto dvacet tisíc měsíčně?

– Sto dvacet korun na hodinu.

Není si jistý, jestli se nepřeslechl. – To jako myslíš...?

– Mlčím. Znovu si nasadím obě sluchátka.

Karas si to snaží srovnat v hlavě. – A to seš furt vochrápanej...

– Co...? – Neslyším. Jdeme k parkovišti.

– Že seš furt vochrápanej... A po prvním infarktu o tebe nebude zájem.

Mávnou rukou. Momentálně má přednost Cecilia Bartoli, právě zpívá *Ah, taci, barbaro...*

– Mluv se mnou...!

– Co...?

– Abys se mnou mluvil! Takovou práci nemůžeš dělat věčně.

– Půjdu do zdravotní pojišťovny, Česká lidová shání doktory pořád.

– Na to seš mladej...

– Tak do Afriky. Jako Eib.

– Na to seš starej.

S těžkým srdcem vypnu discman (promiň, Cecilko) a sundám sluchátka z obou uší. – Řekni rovnou, o co ti jde.

– Když nechceš dělat ředitele nemocnice...

– Nechci!

– ... založíme obchodní společnost.

– Vždyť už máš tři...!

– Jenže ty nemáš žádnou!

– Na co mi bude?

Dojdeme k autu. Cestou mě Karas nepřestává masírovat.

– Bude ti čtyřicet, a na co ses zmoh za tu dobu? Prodal jsem ti starý auto na splátky, se splácením nejseš ani v polovině, a kde jsou úroky!?

– U mě je máš jako v matraci.

– To jsem moh rovnou pučit Rusku.

Nechápu, proč to kazí, když nám to tak klapě. Ujistím ho, že nezkra-
chuju.

Nasedne do auta. – Je to stejný jako v manželství, – vysvětluje. –
Když trvá dlouho, vášně ochabují.

Vyčítavě na něj pohlédnu.

– Zapomeň na to, – omluví se. – Asi jsem vstával blbou nohou.

– Něco ti poradím, – řeknu. – Pokaždý, když vstáváš, říkej si nahlas:
každé ráno je mi líp..., každé ráno je mi líp..., každé ráno je mi líp... Já si
taky říkám, že mám prima auto.

Položí se do opěradla, zavře oči a spustí monotónně:

– Každé ráno je mi líp... Každé ráno je mi líp... Každé ráno je mi líp...

– Pak otevře oči a řekne: – A kvečeru zase hůř.

Sedím v kuchyni, mažu si chleba paštikou. Sedáváme tak s Kendym
večer často, jako staří manželé, kteří si nemají co říct. Dnes je ale můj
podnájemník nápadně aktivní a nervózně přechází kolem krabic a elek-
tronických hejblat přivezených od Sylvie. Zabraly celou předsíň a kus
pokoje.

– Uklidni se a jez.

– Mám šanci na velké kšeft... První liga! – říká, jako by ho nomino-
vali na Oscara.

– O co jde?
– O reklamu na zubní pastu.
– Na jakou?
– Na PRODOL.
– To je dobrá pasta, – uvažuji prostoduše. – Jediná, po který nebliju.
Usmrtí mě pohledem.
– Proč neděláš reklamu na autáky? – zasním se. – Motory jako sochy... splendid isolation... krásné ženy... plné tvary... prázdné silnice... jak se vám líbí...
– To je za stejný prachy, – mávne rukou a ponoří se do jedné z krabic.
– Třeba až se vypracuješ...
Podrážděně mě okřikne: – Já jsem vypracovanější Je mi čtyřicet, a umím to, co voni. Dokonce jsem levnější...!
– Jestli to nebude tím.
– PRODOL...! – odfrkuje. – Vymysli něco za hodně peněz na PRODOL! Tejdén nemyslím na nic jiného, a napadá mě jen velký kulový!
– Uklidni se a vem si chleba.
Uklidní se. Ukrojí si krajíc, namaže paštikou a přistoupí k oknu.
Starý muž se psem prohrabuje popelnice. Kendy ho chvíli zamyšleně sleduje, pak spolkně sousto a položí zásadní otázku: – Proč jsem se nestal prohrabovačem popelnic...?
Je to jedna z těch bezvýchodných: o ceně života, o tom, odkud *takzvaně* přicházíme a kam *takzvaně* jdeme, a jestli to naše pachtění má *takzvaně* nějaký smysl.
Cítím povinnost přítele potěšit. – Na nihilismus máme dost času, – připomínám. – Prohrabovat popelnice a hrát golf můžeš začít v každém věku.
Úkolem příštích dnů bude PRODOL.

Kapitola XII

– Necpěte se pořád tou paštikou! – nařídí Tonička a začne mě zasvěcovat do tajů vaření.

Sedíme spolu na dispečinku záchranné služby. Tonička diktuje, já zapisuju rady do sešitu formátu A3. Občas odbočí, jindy zazvoní telefon nebo se ozve vysílačka. Snad se v tom vyznám.

– Budeme postupovat od nejjednoduššího ke složitějšímu, –přednáší. – Pište si! Uvaříme těstoviny... Těstoviny uvaříte, ne?

– Doufám.

– ... a v hlubší pánvi rozpustíme nivu se smetanou.

– Co rozpustíme?

– Plesnivej sejra.

– Ten já nerad.

– Uvidíte, jak budete dlabat, až budete mít hlad. Pak přidáme šunku nakrájenou na kostičky...

Představuju si budoucí problémy. – Kdybyste nebyla vdaná, Toničko, měl bych zájem.

– To bych musela mít zájem taky já.

– A neměla byste?

– Vy ještě zblbnete nějakou mladou.

Uprostřed instruktáže zvoní stopětapadesátka.

– Záchranná služba Hradiště, šestnáct padesát... – Automaticky se zapíná magnetofon, Tonička mechanicky opakuje adresu: – Ječmen Libor, devatenáct set třicet čtyři, Bratří Čapků 315, zahradní domek, rozumím, čekejte na místě.

Podá mi výzvu s adresou.

– Asi stenokardie. Pak vám to dodiktuju.

Sanitka rychlé lékařské pomoci se proplétá odpolední špičkou. Uvnitř se natřásá dvoučlenná posádka v červených kombinézách plus jeden pojištěnec. Nemocný je stabilizován, má zajištěnou žílu, kape mu infuze. Na nosítkách jsme po letech opět přivítali profesora Ječmena, který mě učil. Pan profesor je neklidný, nejraději by vystoupil. Snažíme se

udržet kontakt. Rutinní hovor pacienta uklidňuje a je nejlepší zprávou o stavu jeho vědomí.

Sestra připíná elektrody kardiografu. Ječmen nosí na řetízku tenkou stříbrnou planžetku s vyrytým nápisem PROSÍM, NERESUSCITOVAT!

Snaží se vstát.

– Ležte! – zasáhnou. – Už jste měl jeden infarkt!

– Zas tam budu tvrdnout kdovíjak dlouho, – brblá. – Už mi nic není, dojdou si pěšky.

– Nebojte se. Dneska vás nikdo zbytečně nezdržuje.

– Vážně? – zeptá se s nadějí. – Protože já na tý zahradě aktivně odpočívám.

– Vy tam hlavně aktivně kouříte. Ještě řekněte, že vás ta zahrada baví...

– Nebaví, – odpoví trucovitě. – Dělán to pro zdraví.

– Co by vás bavilo?

Ječmen se na okamžik odmlčí. Má to vypadat, jako když přemýšlí, ale je zřejmé, že odpověď má připravenou.

– Nejradši bych šel do kina nebo si přečet knížku.

– Tak proč to neuděláte?

– Protože jsem blbej, – přizná se. – Ležím, kouřím, dívám se do nebe a čekám, až si mě tam odtud vyzvednou. – Zadívá se na mě pozorněji a řekne: – Ty seš Kovanda, vid'...?

– Ne, já jsem váš oblíbený žák Šafránek, pane profesore. Kovanda je na interně.

Zavře oči. Na monitoru se objeví tachyarytmie.

– Dáme Cordarone, sto padesát, – požádám sestru a odsunu okénko k řidiči. – Zapni houkačku!

Siréna se rozječí, sto padesát koní se váhavě vzepne.

Sanita sviští živou ulicí.

Pokud je to možné, snažíme se dovézt pacienta v lepším stavu, než v jakém jsme ho naložili. Pokaždé to nevysjde.

– Kde jsme skončili, Toničko?

– Já jsem skončila u šunky na kostičky, – povzdechne ta dobrá duše.

Kapitola XIII

Vždycky když si zapomenu velký klíč od domovních dveří, procházím do domu kadeřnictvím paní Krásné. Zaměstnává čtyři pohledné kadeřnice, nosí lehký plášť, těžká ňadra, odborně radí a zvlášť složité případy řeší sama. Navečer sedává u počítače.

(Všechny jsou stejné.)

Chvíli se venku překvapeně ohmatávám, pak vstoupím do podniku.

– Zase jste zapomněl klíč...? – hrozí mnohoznačně.

Musím projít celou oficínou.

Pěstěná ruka zralé ženy ukryté pod sušákem mě přibrzdí (nejprve mi vždycky sáhnou omylem na zadek, pak složitě nahmatají ruku, ale kvůli tomu sem nechodím, chovám se zdrženlivě...). Tahle madame mne prsty, jako by počítala peníze nebo hodnotila konzistenci: – Bylo to takové jemné, bílé a velmi účinné, – přemítá úhledná dáma s dikcí chovanky švýcarského penzionátu, – něco jako *l'fin, l'final, l'finesse*...

– Vidíte, pane doktore, – zasahuje majitelka, – kdybyste nahoře zřídil ordinaci, garantuju vám nejlepší klientelu. Bylo by to super, doktore, super...!

– Já tam mám teď podnájemníka, paní Krásná.

– Všimla jsem si. Taky tudy občas projde...

– Budu o tom přemýšlet.

– *L'fin, l'final, l'finesse, l'finol*, – raduje se madame pod sušákem, – *l'finol...!* – Báječně se tím leštily stříbrné přibory...

Doma vaříme špagety podle návodu.

Ke sporáku postavím Kendyho notový pultík a na pultík položím sešit s Toniččinou partiturou.

Kendy mě sleduje s obavami a krájí šunku na kostičky.

– Stojánek na noty vrátíš, kdes ho našel!

– Nabízela mi dole majitelka, abych si tady zřídil ordinaci.

– Cos jí řekl?!

– Že mám podnájemníka.

– Návštěvu! – opraví mě.

- Už sis něco našel?
- Budu u tebe bydlet tak dlouho, dokud spolu nevymyslíme naprosto jedinečnou ideu reklamního spotu na PRODOL.
- To je výhrůžka, nebo úplatek?
- Mysli si, co chceš, ale závisí na tom moje existence. Potřebuju uvařit reklamu, ne nudle! Nechci skončit u natáčení zpravodajských šotů pro místní kabelovej okruh.
- Reklama není žádná věda... Všim sis těch v televizi? – Nahlédnu do partitury, vypnu oheň pod těstovinami a Kendymu vložím do ruky cedník.
- Tak se předved'! – vybídne mě.
- To je výzva. Cedíme špagety. Pohybuju cedníkem do rytmu: – TĚSTOVIN GAUDENZI ALESPON DEKO, MUSÍ SNÍST DENNĚ I UMBERTO ECO.
- Pohlédne na mě jako na odporný hmyz. – No, to nám pomůže...
- Drž to pořádně!
- Jedna špageta uteče do dřezu, ale než zmizí ve výlevce, stačím ji chytit za ocásek a vrátit do hry (KAZDY KUS JE ORIGINÁL).
- Polijeme špagety kečupem a otevřeme pivo.
- Co tomu říkáš?
- Neříká nic.
- Kdyby nám vařila Černá mamba, večeríme syrečky a dobrou vodu,
- upozorňuju ho.
- Chováš se jako manželka, – vyčte mi touhu po uznání.
- Pak si napustí plnou vanu, přidá půl lahve pěny do koupele, sedí si tam a v téže vodě si současně pere ponožky. Než stihnu protestovat, nařídí: – Vem si kartáček a pastu, čisti si zoubky a pořád si říkej: PRODOL, PRODOL, PRODOL! A přemejšlej!
- Jednám podle instrukcí. Hypnotizuju se v zrcadle, vážně si pucuju zuby jedinečnou zubní pastou PRODOL a s bílou hubou vypadám jako klaun. Může nás zachránit jedině dada.
- Kendy se mi snaží pomoci. – Proč jsi tak prodolný? – pitvoří se v duchu nejlepších reklamních tradic.
- Protože my v Prodolena Vodě si čistíme zuby pouze PRODOLEM.
- A co v Podole? – kontruje. – Mají dost PRODOLE?
- Vápenej Podol je samej PRODOL. (Docela nám to jde.)

- A v Podolí? – ptá se Kendy.
- V Podolí se normálně prodolí...

Najednou ticho. Munice došla. Zpěněná zubní pasta kape na dlaždičky. Prohlížím si obal... – Tady čtu, že mají zastoupení i na Slovensku.

Přestane ždímat ponožky a zostražití.

- Milé děti, vyprávím pohádku. – Boli raz dva bratia, ktorí sa starali o chrup. Starší z bratov, ktorý sa volal Prohor, mal na starosti horné zúbiky, a jeho mladší brat Prodol...

Znechuceně po mně hodí vyždímané ponožky. – S tebou se nedá seriózně pracovat.

- Vydrž... Už to mám!

- Jestli to bude nějaká kravina...! – varuje.

- PO PRODOLU ZUBY NEVYPADNOU Z HUBY. – Vstane z pěny a sápe se po mně. Mizím. Už se dvakrát popral. Když se rozčílí, mohl by mi omylem jednu ubalit. Člověk mu vyvábí...

Ještě pár tejdů a je ze mě feministka.

Stejně si někdy připadám geniální.

Kapitola XIV

U Čističe pod kalendářem pivovaru sedí profesor Ječmen a bez zájmu hledí na ulici. Před hodinou ho propustili z nemocnice. (Dali mi tam nějakou trubičku, hoši...) Je spokojený. Kouří. Připomíná dědu Valeriána někdy před dvaceti lety.

Mám před sebou tužku a poznámkový blok. Kendy dohlíží, abych měl psací propriety trvale při sobě. Žádná myšlenka nesmí přijít nazmar.

Stranou sedí Nádeníček, občas se zapojí do debaty, ale častěji se radí s mobilem. Sešli se tu s Kendym, aby se dohodli. My ostatní tu sedíme jen s hlasem poradním.

V přilehlém sále zkouší hudební skupina. Zpěvačce se nedaří překonat obtížnou pasáž.

Nádeníček zastrčí mobil a obrátí se na Kendyho: – Stojíme před rozhodnutím. Bez tebe nemůžeme dělat ani zprávy, ani reklamu. A ty bez nás taky ne.

– Vy stojíte hlavně před krachem, – připomene Kendy.

– Když nám s tou zakázkou pomůžeš, dostaneš celejch osmdesát procent.

– Vykašli se na něj, – radí Hanousek. – Udělej mi reklamu na hospodu a dostaneš celou večeri.

*Nesmíš mi sahat do klína
brzy z rána,
ještě jsem holka nevinná,
skoro panna...*

Zpěvačka opakuje dvojverší do omrzení. Stupidní začátek mě záhadným způsobem inspiruje. Kendy při každé repetici útrpně zavírá oči. Kapelník vytýká interpretce malé nasazení (trochu šťávy, Andulo, zpíváš jak po mrtvici!) a Hanousek roznáší a vykřikuje jakoby nic reklamní slogany. – Naše pivo točený, na močové kameny...

– Nesmíš mi sahat do klína brzy z rána...

– Tak už jí tam nešahejte a zavřete dveře! – nevydrží to Kendy.

Některá hudba vás ruší, některá nevadí, některá vás nadchne. Tahle rušila. Vstanu, jdu ty dveře zavřít, a jak zavírám, vidím, že jeden vlasatý a dva holohlaví mladíci předvádějí stoprocentní feeling a před kapelou stojí za mikrofonem ta zrzavá lékárnice. (Nesmiš mi sahat do klína brzy z rána...)

Zavřu zevnitř a zůstávám v sále. Decibely zhoustnou. Za mnou se vetře Karas, přišel později, zdravíme se očima.

Parta překonala kritické místo, Zrzka pokračuje:

*Nebudem si hrát na city,
ty nikdo nevzkřísí,
mám IQ vyšší nežli ty,
pracuju na pí sí,
pracuju na pí sí,
pracuju na pí sí...*

Text se zlepšil. Přistihnu se při úsměvu.

– Čím to je, – slyším Karase, – že teď ty holky mají tak pěkně vymodelovaný prdelky...

– Prdelky maj pěkný. Ale co se tečče poezie, žádnéj pokrok.

Vyrušujeme.

– Pánové, že byste laskavě vypadli? Tady není žádná veřejná generálka!

Nejsme pro ně důvěryhodná generace. Nenosíme bejsbolku s kšiletem dozadu a neholdujeme technickému hluku.

Vracíme se ke stolu. Situace je stejná, přibyl Karas jako hlavní ekonomický poradce. Nádeníček telefonuje. Servírka obchází s tácem piv, vilným bokem ducá do Kendyho ramene, plnou sklenicí do nedopité a nabádá: – Káci se vám iontový nápoj, pane režisére....!

– Piánko, – žádá Kendy. – Važte si toho, že vaši hospodu považujeme za kulturní stánek.

– Ale to nás neživí, pane režisére, – doráží servírka.

Ukázal směrem do sálu. – A co ti vedle?

– Mládež zkouší grátis v rámci protidrogové prevence.

Nejlepší protidrogová prevence je pěkně vymodelované vepřové koleno, které přede mnou přistálo, hořčice s křenem a měkkej chleba...

Zrzka vedle svižně rapuje:

*Já znám page up
a znám page down,
jsem computer baby,
a ty jsi jen klaun,
já vím, kde je home,
a vím, kde je end,
enter a caps lock,
shift, to je trend,
i když jsem veliká,
sex mi nic neříká,
miláčku, delete,
please, escape.*

Text má nápad, švih a já začínám litovat, že jsem ho nenapsal sám.

– Žloutková...! K tabuli! – Profesor Ječmen vyvolává servírku. – Dal bych si ještě jeden iontový nápoj, Žloutková...

– Máte povoleno jenom jedno pivo, pane profesore, – připomíná servírka. – A jmenuju se Bílková, druhá lavice u dveří.

Hanousek ukáže očima na telefonujícího Nádeníčka. – Už jste to slyšeli? Kandiduje do městského zastupitelstva. Že já blb jsem se nedal na politku...

– Dohodli jste se? – zeptá se Karas Kendyho.

– Ještě ne. Nabízí mi osmdesát procent.

Budoucí politik se zatím obnažuje do mobilu: – A představ si, že se mi udělal hemeroid... Kde asi...? Chlapi říkají, že to mám vod kola. Jako vod sicu...! Jasně že jsem nervózní, ale ten hemeroid je klidnej. Budu radši chodit plavat...

Ječmen se zakloněnou hlavou rozpouští na jazyku zbylé kapky prvního a posledního piva. Co mu umřela žena, jde to s ním z kopce.

Karas s kapesní kalkulačkou v ruce zůstává v zajetí tvrdého byznysu. – Musej na tom bejt špatně, když ti nabízej osmdesát procent. Ze čtyř set, – počítá, – je to tři sta dvacet, zdravotní a sociální, dvě stě osm, jednou seš podnikatel, a tohle není žádná dlaňovka...

Jedním uchem poslouchám Karase, druhým Zrzku.

*Nesmíš mi sahat do klína,
už jsem jiná,
ani když jdeme do kina
nebo z kina.
Láska jsou jenom písmena,
co házím do koše,
hardware ted' pro mě znamená
vrcholek rozkoše,
vrcholek rozkoše,
vrcholek rozkoše...*

Jestli to psala sama... S tak pěkně vytapecírovanou prdelkou...

Muzika šlape, Zrzka je perfektní: – *Já znám page up a znám page down, jsem computer baby...*

A v druhém uchu slyším: – Náklady dejme tomu dvacet, a seš na sto osmdesáti osmi. A kde máš daň? I kdyby ti zbaštili výdaje na rozvod, šacuju to maximálně na sto padesát; ale řek bych, že neproděláš...

– To víte, nepůjde všechno hladce, – téměř se omlouvá Nádeníček, – ale když mě podpoří strana, otevírají se tu jistě možnosti.

– Co je to za stranu, pane Nádeníčku? – zajímám se. (Třeba bude letos koho volit.)

– SPRC, odpověděl.

– Prosím...?

– Správná cesta, – vysvětlil. (Nebude.)

A do kakofonie tiše zanotuje Ječmen: – Kde voní chmél a slád, tam jednou umřu rád...

– Hlavně abyste nám neumřel tady, pane profesore, – projeví obavy Hanousek a odnese můj prázdný talíř, pečlivě vytřený chlebem.

– No a co...? – odsekne Ječmen. – Každý nemůže padnout v boji.

Později, když polovina světél U Čističe zhasne, muzika se rozejde a unavený nájemce postaví židle na stůl, vytrhnu z bloku popsany list a složím úhlednou vlaštovku s mastnými výsostnými znaky na křídlech. Žádná myšlenka nepřišla nazmar.

Interludium

Představuju si to asi takhle.

Bude skoro noc. Počítám druhé okno v přízemí napravo od vchodu, ještě by se mělo svítit. Spolubydlící má zrovna službu, aby se tam nepletla. (Zbytečně by se muselo vysvětlovat něco, co už víme.) Zrzka vyjde ze sprchy zabalená do osušky a na sklo cvrnkne kamínek. Vidím ji, jak zhasíná, otevírá okno a vyhlíží, ale nikoho v té tmě nespatří. Pokrčí rameny, okno nechá dokořán a vrátí se. Pokoj bude osvětlen teplou žlutí žárovky z koupelny a vletí do něj popsaná vlaštovka s mastnými výsostnými znaky na křídlech. Na nose má napsáno NEBUĎTE NA SEBE TAK PŘÍSNÁ. Vlaštovka zakrouží, pak přistane na posteli a ona si ji přečte:

*Polož mi ruku do klína
a zavři oči,
někdy tak všechno začíná,
a někdy končí...*

– A to je všechno...? – řekne si polohlasem, aby zakryla překvapení, a bude číst dál.

*Láska je jako spodní voda,
sotva se objeví, tak zmizí,
láska je po i nepohoda,
bud' s ženou vlastní,
nebo s cizí...*

*Večer je vodou stoletou,
ráno je louží,
sny, které hlavu popletou,
jí neposlouží.*

*I kdyby čísla v ruletě
vyzradit dovedla,*

*z nejhlubších moří na světě
poklady vyzvedla,
jak řeku mezi horami
nezastavíš ji, belle amie.
Co bylo před, je za námi,
Aničko posedlá...*

*Polož mi ruku do klína
a zavři oči,
někdy tak všechno začíná,
a někdy končí.*

Dočte. Tady plánuju chvíli ticha. (Dalo by se říct – chvíli napětí.) V otevřeném okně povívá záclona. Představuji si, jak se Zrzka postaví k oknu (mohl by jí spadnout ručník, do kterého je zabalená, trochu nahoty neuškodí, ale to se pozná až na místě), zapátrá ve tmě, a poněvadž tam nikdo není (je to taková hra), napůl prosebně a napůl nekompromisně, zavolá:

– CHCI POKRAČOVÁNÍ...!

Postup je mnohokrát ověřen. Uvidíme, jestli ještě funguje.

Kapitola XV

Můj invalidní samohyb přivezla do servisu odtahová služba na podvozku. Vůz je špinavý uvnitř i zvenku, má zřetelně podhuštěné pneumatiky a jeví všechny známky zanedbané údržby. V dílně se pracuje, ale Karas tu není. Mladý mechanik u moderního diagnostického přístroje má bílé montérky jak z reklamy a na otázku, zda neví, kde bych našel šéfa, zavrtí hlavou.

– Já ho znám jen z internetu, – vysvětlí.

Mám podezření, že vtipkuje.

Ťukne na klávesnici počítače a na monitoru se objeví Karasův podnikatelský obličej. Pod ním heslo TVŮJ PODNIK = TVŮJ ÚSPĚCH = TVOJE RODINA.

Ohlásí mě sličná sekretářka.

Karas má pracovnu vytapetovanou obrazy automobilů, od veteránů po nejnovější modely.

– Ty už nechodíš do dílny?

Sedí u počítače, zavrtí hlavou.

– A co tvoje heslo DŮVĚŘUJ, ALE PROVĚŘUJ?

Odpovídá přes rameno: – Já teď všem důvěřuju a na prověřování mám lidi. Dneska se vyplatí řídit podnik přes oceán. Podívej...! – Natočí monitor ke mně a já spatřím futuristickou vizi neznámého superauta. – To je nejnovější virtuální výrobek mojí virtuální automobilky, jmenuje se Blue Dream.

– K čemu je to dobrý?

Smutně se usměje. – To by mě nenapadlo, že se tak blbě zeptáš zrovna ty.

– Promiň, ale dneska nemám na modrý sny náladu. Přivez jsem ti pastičku, co mi prodali v tvém autobazaru.

– Co ti ta holka provádí?

– Právě že nic. Vypadá, že je po ní. Exitus.

Karas mávne rukou. – A to je všechno? V dílně se na to mrknou. Ber to tak, že drobný nedokonalosti nám předměty zlidšťujou.

– A taky jsem ti přišel říct..., – trochu se ošívám, ale pak jsem si dodám odvahy, – že to teda беру.

Karas se promění v obchodníka. – Novou mazdu? Děláš dobře! Starou dámu vezmeme protiúctem, odečteme od ceny, rozdíl připíšeme k pohledávce a jedeme dál...

– To místo, – připomínám. – Místo ředitele.

– Počkej... Ted'ka's mě úplně dezorientoval..., – Je zmaten, ale pak si vzpomene, že mě verboval. – Martino, buďte tak hodná a přineste sem ty sjetiny, – požádá sekretářku.

Začnu nepřesvědčivě obhajovat své rozhodnutí. – Uvažoval jsem, že bych moh třeba prospět... Přece jen... S krátkým přerušením jsem tady od začátku... Se všema v nemocnici se znám... Začínali jsme spolu... Teda skoro se všema... A je to výzva, ne...?

– Ty kecý vynech!

– ... a taky, aby zbytečně nesháněli jinýho blbce, – dokončím proslov.

– TO je rozumný slovo.

Martina přiváží servírovací vozík. Je podobný tomu, na jakém se v nemocnici rozváží pacientům jídlo. Na rozdíl od toho nemocničního oslňuje chromeém, zatočí, kam chcete, a nevrzají mu kolečka. Na obou podlažích má naložené nekonečné mašle sjetin z počítače. (Dohromady sedmnáct a půl kilogramu, jak jsem se později dozvěděl.)

Karas obřadně přistoupí k vozíku. – Stáhli jsme z internetu skoro všechno, o čem se ve světě domnívají, že je to nutný k řízení nemocnice. Většina je v angličtině.

Mám podezření, že jde o vtip, ale sekretářka se tváří neproniknutelně a Karas zůstává vážný.

– Na tvém místě bych to přečet, – řekne.

Zdá se, že neuniknu.

– Za první to tadyhle Martině dalo dost práce, – řeční Karas, – a za druhý, o něčem se, do prdele, s tou komisí musíš bavit, ne?! Jak jinak je chceš přesvědčit, že seš ten pravej?

– To netuším.

– Jako obvykle, vono to nák dopadne, – vyčte mi laxní přístup. Vráť se k počítači a pohrouží se do futuristických studií.

Pan Hrdlička je můj pacient (pokročilá artróza, chronický zánět průdušek s výrazným omezením ventilace). Řídí u Karase dodávku. Ale nenakládá. Nakládám já. Přijal jsem roli závozníka a pan Hrdlička jen iniciativně zašprajcuje vozík holí, aby mi neujížděl.

POKUŘUJE (!!!). – Kam to bude, doktore?

– Do sběrný. Ale neříkejte to na mě.

Udiveně pozvedne obočí a neodpovídá.

Do sběrných surovin přijíždíme současně s romským párem. Na střeše starého žigulíku přivázejí do sběru nové půlcoulové měděné trubky, svázané po tuctech. Svorně je stahují z auta a skládají vedle váhy.

Vnucuju se s nákladem papíru, na kterém je všechno, o čem se ve světě domnívají, že je to nezbytné k řízení nemocnice. Ceník sděluje, že provozovatel a odpovědný vedoucí Josef Mrázek (ischemická choroba dolních končetin, diabetes mellitus) dává korunu šedesát za kilogram starého papíru. Pokládá papíry na váhu a hudrá:

– Příště svázat!

Odaretuje váhu. Ručička na ciferníku ukáže sedmnáct a půl kilogramu. Ještě se chvěje, když zahlédnu tajemný titul: *Stochastický model pravděpodobnostní poptávky zdravotní péče v definovaném území.*

– Počkejte, pane Mrázek...!

– Co je?

Rovnám jednotlivé listy, čtu. O něčem takovém jsem v životě neslyšel. Tímhle bych komisi odboural...

– Tak čtěte, doktore, ale fofrem! – svoluje Mrázek.

Zaaretuje váhu, vyplatí mi dvacet osm korun a mizí v budce.

Romové jsou netrpěliví.

Namátkou uvádím další hity: *Analysis and Evaluation of Health Care System. Krizové řízení podniku. Obecně prospěšná společnost a zisk. An Integrated Approach to Managerial Decision Making. Implementace hlavních zásad plánování zdravotní péče. Prize & Place & Product & Promotion. Human Resources and Their Role in the Development of the Enterprise. Development of Final Revision of a Health Status Measure. Organizational Determinants of Services, Quality and the Cost of Care in Hospitals, Contextual and Organizational Correlates of the Quality of Hospital Nursing Care. The Effects of Patients Mix and Service Mix on*

Hospital Cost and Productivity. A Comparative Study of System on Independent Hospitals and so on.

Po důkladné selekci беру polovinu přivezených papírů na milost. Vybrané exempláře, jejichž tituly mě nevím proč zaujaly, nakládám zpátky do auta.

– Zvažte to znovu, – požádám Mrázka, – vrátím vám alikvotní část z těch dvaceti osmi korun...

Romové si ťukají na čelo.

– To je dobrý, doktore, radši už jed'te. Příště to srovnáme.

Měděné trubky nedočkavě přistávají místo papíru.

Mrázek odaretuje váhu.

Všichni jsou rádi, že se mě zbavili.

Kapitola XVI

*V oficíně voní vlasy,
přípravky ku zkrášlení.
Stříhat se nechávám,
když všechny odejdou,
a kleopatry v talárech
nehřadují pod sušáky.
Majitelka
odloží nůžky,
přiloží ke rtům špetku
a mlaskne.
Bylo by to super,
doktore...
super...!
škoda že nejste gynekolog...*

*Ze tmy se vynoří ruka
zapomenuté
zákaznice
(l' fin, l'final, l'finesse...?)
Nejste náhodou
ta Anička posedlá...?*

*Ne, já jsem ta pitomá...
Myslel jsem,
že jste zrzavá od přírody...
Někdy neškodí,
když se přírodě
trochu pomůže.
Přeji příjemný zbytek dne...
Zbytek?
Paní vedoucí, to hlavní
teprve přijde.*

*Chvátáme nahoru,
dokud tam nikdo není,
schody bereme po dvou.
Nevíte, proč
jsme na sebe ještě nesahali...?
Nevím,
CHCI POKRAČOVÁNÍ!*

*Nahoře na loži
na mě usedá,
zrzavá všude,
kde se přírodě
nepomáhalo.
(Sláva, již verši jsem získal,
nebude na věky žít.)*

*Takhle pěkně
se to dá dělat
jen z lásky,
nebo za peníze.*

Jak vidíte nebo slyšíte, všechno směřovalo k tomu, že Zeus zbledne závistí.

Vtom bouchnou dveře. Kendy se vrací. Má ve zvyku skopnout boty a zamířit na WC. V dětství se bál, dveře nechává otevřené.

– Čau, Kendy, – pozdraví pták.

Zrzka se poleká. Napůl svlečená pobíhá po ložnici.

Kendy netuší, že mám návštěvu, bezostyšně vyprazdňuje měchýř. Proud zurčí do jezírka.

Zrzka se rezignovaně opře o skříň a svěsí hlavu.

Po celou dobu svého chlapského entrée můj podnájemník hovoří.

– Ty vole, to znáš, jak přijde chlápek do drogerie a chce si koupit černej prezervativ...?

Je slyšet spláchnutí klozetu.

Zrzka se hluboce nadechne.

– ...tak přijde chlápek do drogerie a chce si koupit černej prezervativ. A prodavačka mu říká, che, che, che...

Vrznou dveře do kuchyně, určitě bude hledat něco k jídlu.

– ... že maj červenej, zelenej, jahodovej, banánovej, kokosovej, že maj s hlavičkou předsedy vlády i prezidenta, ale černej že nemaj, a ptá se ho, na co potřebuje zrovna černej kondom, že jo...?

Polonahá Zrzka sbírá porůznu odhozené svršky. Je rozladěná, nejspíš se obleče a nenápadně zmizí. Stáhnu ji do postele a konejším polibkem. Nezbyvá než dohrát frašku do konce.

– Musíme ubrat, – zaskřehotá pták.

Kendy v kuchyni s gustem pokračuje: – ... a von jí vysvětlí, že má milenku, který umřel manžel, cha, cha, cha, a že by jí chtěl nějak decentně vyjádřit soustrast, chápeš...

Zrzka se zahihňá, přikryju jí ústa dlaní.

Kendy v kuchyni doširoka rozevře kulhavou ledničku. Dvířka udeří o zeď, zacinkají lahve.

– ... a ta prodavačka jestli prej mu může poradit. Tak von si nechá poradit, a vona povídá...

Konečně našel něco k jídlu. Ted' ochutnává. Zabouchne lednici, má namířeno do postele. Jeho hlas se přibližuje, sílí.

– ... já to dneska vyprávím každému, koho potkám, a furt se musím smát, cha, cha, cha...

S pointou a s litrovkou hruškového kompotu se přihrne do ložnice. Mává vidličkou a upřímně se chechtá.

– ... a vona povídá: kupte si normální a nasad'te si ho jen na půl žerdi..., cha, cha, chááá...

Zastaví se ve dveřích. Je překvapený, že tu nejsem sám.

Ležíme se Zrzkou vzorně vedle sebe, přikryti po bradu, po smíchu ani stopy.

Kendy zvažní. Ruka s vidličkou a polovinou zavařené hrušky se zastaví v půli cesty. Po nekonečné vteřině poruší rozpačité mlčení.

– Fuj, to jsem se lek! Co tady děláte?

– Já jsem tady, prosím, jenom na návštěvě, – odpoví způsobně Zrzka.

– Aha...!

Tváří se nejapně. Dokončí načatý pohyb a dopraví do úst nabodnuté sousto. Zamyšleně žvýká. Polkne a neomaleně se zeptá: – A jak dlouho se hodláte zdržet?

Kendy v pyžamu bloudí bytem. Je pozdě a všude jsou ty materiály, o kterých se ve světě domnívají, že se bez nich nedá řídit nemocnice.

– Kam si mám lehnout?

Zrzka spí.

– Tak si nastup, – svolím a dávám mu znamení, aby se choval tiše.

Opatrně leze do postele, Zrzka spinká mezi námi.

– Štěpáne...

– Pssst...! Co je?

Vedeme tichý hovor jako nad vzácným exponátem.

– Všim sis vůbec, že je zrzavá?

– Nejsem barvoslepej.

Chvilí mlčky uvažuje, pak přehodnotí svůj dosavadní názor a připustí: – No jo... Vona taková zrzka, když se povede...

* * *

Na věži sv. Petra a Pavla odbila půlnoc. Kendy se neklidně převaluje. Potichu vstanu, zrzavou Aničku opatrně přetáhnu ze středu na kraj, kde jsem dosud ležel, a doprostřed si lehám pro jistotu sám. Zrzka se po přesunu několikrát zavrtí, ale spí dál jako Sněhurka.

Ulicí projede mlčenlivá sanitka, dává o sobě vědět tichými výstražnými blesky, na strop promítá modrý kaleidoskop. Na nočním stolku svítí prázdná láhev od hruškového kompotu. V dálce pějí opilci. V kuchyni skřehotá pták.

– Musíme povolit...

Ráno se vzbudí první. Už je světlo. Muži ještě spí. Vstane, oblékne se a políbí mě. V zásuvce šicího stroje najde nit, vrátí se po špičkách do ložnice, opatrně provlékne nit kroužkem, který má Kendy v uchu, konec přiváže k lampičce na nočním stolku a zmizí jako přelud. (Číňanova pomsta.)

Ještě usnu a zase se mi zdá, že o něco přicházím.

Kapitola XVII

Připravuju se pečlivě, zavalen tunami papírového nepořádku. Po bytě se povalují separáty, stručné výtahy, manažerské úvahy, vědecké práce, jejich kompilace a objemné odborné publikace z vědecké knihovny, čím tlustší, tím chytřejší, diskety, kazety, cédečka. Když zoufalství kulminuje, jdu požádat odcházejícího ředitele Sahuláka o praktickou radu.

Sedíme proti sobě v ředitelně, Ivetka servíruje kávu. Jsme staří známí. Rozhovor je věčný, poučení však neskýtá.

SAHULÁK (*otráveně*): Vykazuju účetní ztrátu padesáti milionů korun českých. Jsem rok pozadu s platbou a chyběj mi hotové peníze. Jenom FARMAVITALU dlužím za léky dvacet pět milionů. Jsem rád, když seženu na mzdy. Všem to připadá normální.

JÁ (*zklamaně a vyčítavě*): Ty se na mě díváš, jako kdybych za to moh. Co bys chtěl? Přežil jsi čtyři ministry a dvě ministryně. Radši mi poraď, co má dělat úspěšný šéf?

SAHULÁK (*beze stopy ironie*): Úspěšný šéf vyvíjí na podřízené trvalý tlak a občas utáhne šrouby.

JÁ (*ironicky*): Tak proč jsi chtěl skákat z okna, ty šroube...?

SAHULÁK (*smutně*): Když seš ředitelem nemocnice, musíš zkusit všechno...

Začínám litovat, že jsem se nechal přemluvit. Poruchy spánku, chuť k jídlu na nule, asi se zblázním. Superpopelka provozuje pět lékáren, a zůstává normální. Vidíte v tom nějakou spravedlnost nebo rovnost pohlaví?

Ve službě usínám s hlavou na stole a zdají se mi černobílé sny. Například:

Dobově nalíčený pár připomíná Douglase Fairbankse s Mary Pickfordovou a poezii němých filmů s honky tonky pianem pod pódiem. Ráno zpívá na zahradě sto padesát ptáků. Fairbanks si v koupelně pucuje zuby tou zasn. zubní pastou.

Vycení do zrcadla nepravděpodobně bílý chrup a odtančí do ložnice. Na bělostném loži spí pečlivě upravená Pickfordová. Fairbanks se sklání

k dámě, něžně ji políbí a odtančí ke dveřím, za nimiž zmizí. Po polibku se obraz promění z černobílého v barevný. Pickfordová se smyslně zavrtí. Otevře modře kolorované oči a s rukou na hrudi okouzleně vydechne.

Titulek:

PRODOL – POLIBEK NA CELÝ DEN

(piano diminuendo)

– Nejtěžší asi bude ji na konci přesvědčit, aby se smyslně zavrtěla. Holky dneska nevědí, co to je...

Během samomluvy vstoupí do místnosti Tonička. – To byste je podcenil, pane doktore...

Leknu se a porci papírů k prostudování shodím na zem. Je jedna hodina po půlnoci.

– To jsem nechtěla...

Lezeme po zemi, sbíráme spadlé listy.

– Prostudoval jsem, Toničko, hlavní zásady řízení podniku v krizi, – vysvětluju na kolenou, – a víte, co jsem, zjistil? Že většina z nich je ve státním zdravotnictví nepoužitelná. Takže pořád nemůžu přijít na to, co se ode mě čeká...

Položili jsme sebrané spisy na stůl, stojíme proti sobě.

– Určitě budete nejlepší, – slibuje Tonička. – Ale momentálně se čeká, – podává mi výzvu s adresou, – že pojedete do Zahájí ke kolice, číslo popisné jedna, třetí dům napravo za rybníkem, venku nechají svítit a zavřou psa.

Za oknem se ozve hluk nastartovaného motoru. Scénu osvítil modrý blesk.

Zapnu suché zipy záchrannářských bot Nevada a vycházím do studené noci.

Kapitola XVIII

Kendy se stěhuje. Přenáší věci o poschodí níž. Už je na čase, v bytě nebylo k hnutí. Opatrně sestupuje ze schodů s krabicí, na které je napsáno STŘIHOVÉ ZARÍZENÍ AVID. Ušní lalůček má zalepený náplastí.

Proti němu vystupuje po schodišti Zrzka a nese tašku. Uprostřed točitého schodiště se míjejí, Zrzka ožije.

- Vy opouštíte komunitu, pane režisére? – zeptá se s nadějí.
- Jo, – odpoví úsečně Kendy.
- A proč se nepřestěhujete rovnou do Hollywoodu? – doráží Zrzka.
- Protože nechci podporovat odliv mozků z rozvojových zemí.

Když dojde nahoru, všimne si, že Kendymu o poschodí níž otevírá dveře paní Krásná. Nakloní přes zábradlí a volá:

- A to už sem nebudete chodit?
- Jenom na tvůrčí porady, – odsekne Kendy a mizí v bytě majitelky domu.

Zrzka vytáhne z tašky misky s jídlem a vloží je do mikrovlnky. Odklidí sjetiny z počítače, papíry, vědecké publikace, monografie, všechen ten balast...

Taková péče mě dojíká. – Co to je?

- Králík. Stravujete se hrozně.
- Víte, kdy jsem jed naposled králíka? – vzpomínám, – když jsem byl na obvodě v Bezdíkově. To bylo furt: vejce, králík, vejce, králík, vejce, králík..., občas zabijačka, to je pravda.

Kendy se vrací pro další krabici s kazetami. Chystá se odejít, ale ucítí neznámou vůni, krabici položí a rázně vejde do kuchyně: – Nemůžu odmítnout...

Jídlo je chutné a nebrání konverzaci.

- Zajímá mě, jak ses dokázal u Krásné uhnízdít. Zkoušeli to jiní borci, a nic...

– Stačilo si párkrát zapomenout klíče, – culí se. – Včera jsem šel pozdě. V oficíně už nikdo nebyl, dali jsme se do řeči. A jak si tak stěžujem, že jsme oba sami, začala brečet. Našla láhev koňaku...

Kendymu chutná, pro jistotu se zeptá: – Takhle dobrýho králíka jsem ještě nejedl, co to je?

– Nudličky z králíčího hřbetu na kari s rýží.

– To jste vařila sama?

Zrzka zaváhá a pak řekne: – Tak trochu...

Jídla je dost. – Vy nebudete...? – zeptá se Kendy.

Zrzka nebude, loupe banán. – Musela jsem ho jíst odmalička. Mně stačí vidět králický v televizi, a hned mám kopřivku.

Kendy, zjevně udobřen, sáhne pro další porci a pokračuje: – ... a když jsme byli s flaškou v polovině, najednou se mě zeptala, jestli vím, co dělají holiči, když nemají co dělat...

Přestal jsem jíst.

– Víte to někdo?

Vrtím hlavou, Zrzka taky neví.

– Byl jsem na tom stejně. A ona řekla: jsou na holičkách.

Rozchechtám se. Zaskočí mi, dostanu herdu do zad.

– Zvolili jsme řeč těla, – pokračuje Kendy, – říkám si pomalu, nemá manžela, mohla by být frustrovaná, ale nedovedete si představit tu explozi.

– Třeba by byla frustrovaná, kdyby ho měla, – poznamenala Zrzka.

– Pak zase brečela, – zavzpomíná Kendy.

– Tentokrát štěstím, – utrousím.

– ... pořád se omlouvala, – nenechá se rušit, – a říkala promiň..., promiň..., nemůžu za to, že jsem krásná...

– Hlavně že seš důvěryhodnej.

Změní tón a dotčeně připomene: – Hele...! Byt má velkej, tak vo co de? Clonil jsem tady dost dlouho. Taky už ti funguje zásobování... – Při posledních slovech se podívá na Zrzku.

– Děkuju vám, Aničko, – přeruším ticho, – bylo to báječný.

Stojíme s Kendym u dřezu s nádobím. Já myju, on utírá, Zrzka pije čaj.

– Kolik jí platíš za podnájem? – zajímám se.

– Zatím nic, ale vypadá to, že bude chtít reklamu.

– Má pěkný logo..., tak co by ještě chtěla?

– Kamaráde, – přestal na vteřinu utírat, – nejen logo... Ale potřebuje slogan. To je tvoje parketa.

Doutírá, uchopí jednu z krabic a loučí se. – Nezlobte, děti...! A bacha na zlatej déšť...!

Osaměli jsme se Zrzkou v kuchyni.

– Proč si pan Kendy nevymyslí ten slogan sám?

– Protože mě zná a ví, že už byl vymyšlen.

Přistoupím zezadu k Zrzce a uchopím ji za ramínka. Obličejem se jemně dotýkám vlasů, lehounce do nich foukám, čichám k nim a nechutně se vytahuju. – Znáte to logo? Ženská hlava s notovou linkou vlajících vlasů...?

Zrzka neznatelně kývá, bojí se pohnout.

– Stačí do těch linek připsat NEMOHU ZA TO, ŽE JSEM KRÁSNÁ. A to je všechno...

Poslední slova pronáším velmi tiše.

Zrzka, v ruce hrnek s čajem, přistupuje na hru, napůl ironicky, napůl okouzleně... – Musím uznat, že inteligence je mocné afrodisiakum.

Vtom přímo nad námi zakráká pták, jako by se jeho zobákem ptala sama máti: – Jak to chcete?

Zrzka polekaně pohlédne na dveře (při poslední lyrické chvíli takhle vrazil do bytu Kendy) a upustí šálek, který se roztříští na dlaždicích.

Pevněji obejmu. – Nebojte se, dneska už nepřijde.

*Polož mi ruku do klína
a zavři oči,
někdy tak všechno začíná,
a někdy končí...*

Vyklouzne mi. Na stole leží otevřená monografie o Gustavu Klimtovi, na jedné straně Danae, na protější portrét paní Blochové. Podoba je evidentní.

– Vidím, že máte dilema...?

Zavřu knihu, vezmu Zrzku za ruku a znovu si ji přitáhnu k sobě.

– A byl byste schopen vymyslet i druhou sloku, mistře?

– Za králíka jsem schopen všeho.

Verše už dávno nepřiplouvají samy. Tvrdá dřina. Předstírám, že je lovím.

*Dřív nebo pozdě přijde chvíle,
kdy uvadnou i čerstvé květy...
z barevných snů jsou černobílé,
z rozvítých vět jen holé větvy...*

Podaří se mi obnažit jedno pihovaté ramínko.
Couvá a narazí na pelest.

*Pak jen hluboko ve hrudi
zas nové pohnutí...
nás známým stiskem probudí
a znovu donutí...*

Jemně ji postrčím.
Kácí se do ustlané postele.

*Že umyjeme esšálky...
a vyrazíme do války...
za zvuků staré kutálky...
bosí i obutí.*

– Konec znám, – řekne.

*Polož mi ruku do klína
a zavři oči,
někdy tak všechno začíná,
a někdy končí.*

Zuje boty, přitáhne si mě. Ležíme na sobě, neoblečeni, nesvlečeni. Ticho doznívá, pauza je trapně dlouhá. Vzepřu se na loktech, abych na ni lépe viděl, a zeptám se:

- Víte, co dělají lékárníci, když nemají co dělat?
- Ne... – Vydechne až na dno a zavře oči.
- Jsou na lékárníčkách.

Překvapením ztuhne. Čekám, že mě něčím praští a odejde. Ale za dvě vteřiny se začne nezadržitelně hihňat. Tiše se svíjí, shodí mě, v malých prsou dusí smích, škube rameny, a rozrývajíc ustlanou postel,

střídavě se převaluje na břicho a zpátky naznak. Když už se zdá, že zvláční, vypukne všechno znova.

Konečně ležíme uvolněně vedle sebe, díváme se do stropu.

– To je zvláštní, – napadne mě, – zapomínám klíče skoro obden, a nic podobného se mi v tom kadeřnictví nepříhodilo...

– To bude tím, že dáváte přednost romantickému vztahu. – Usedne na mě a rozevře se jako ústřice.

Tma...

(Nerad ruším, ale poezie opět slavně zvítězila.)

Kapitola XIX

Dnes se rozhoduje o budoucnosti sedmi set padesáti lidí.

Scházíme ze schodů s panem Čengem. Jsem v obleku, nesu tašku s nádobím, ve kterém Zrzka přinesla králíka, a potřebuju radu.

Například od pana Čenga.

– U nás každá *le marchand préférable* měla tři zásada a ty držela. A to žé: musela levno koupila, jo? A to žé: musela draho prodala, jo? A to žé: musela taky... jak se žekne... hned neplatyla, jo? A to už od Konfucius, *monsieur le docteur*.

Stojím před svým autem a nepoznávám ho. Kromě seřízeného zapalování je automobil umytý, naleštěný, uvnitř vyluxovaný, má průhledná skla, dohuštěné pneumatiky a jeví všechny známky pečlivě udržovaného vozu. Zázračná metamorfóza.

– Science fiction. Sleduj! – Karas vytáhne z kapsy ovladač, podobný ovladači televiznímu, a zmáčkne jeden caplík.

– Tímhle můžeš nastartovat, anebo klasicky, jak chceš... – Motor zavrní.

– Světla... parkovací... tlumená... dálková... světla ve vozidle... stěrače... směrovky... okna... klakson... vypnuto.

Auto poslouchá na slovo. Podle povelů blikají směrovky, mávají stěrače, stahují a zvedají se okénka, posledním povelém motor ztichne.

– Hlavně tam nenechávej kvalt a zatahuj ruční brzdu.

Podává mi ovladač.

Jako každý technický antitalent mám pocit, že je mi právě komplikován život.

– K čemu je to dobrý?

– K ničemu, – parafrázuje Karas. – Je to jako vyznání lásky: dobře to vypadá.

Sedám do auta. – Drž mi palce!

– Neboj se. Ať řekneš sebevětší hovadinu, neuděláš chybu. Kdyby ti mudrci věděli, co mají s tím špitálem dělat, dávno by tam někdo z nich seděl!

Ute dnes nesedí u počítače. V bílém plášti vydává za tárou léky. Stojím v „portálu“, v ruce tašku s nádobím, ve kterém Zrzka přinesla králíka, a přemýšlím, kde se stala chyba. Mám dilema, ne, že ne...

– Potřebuju zaručený recept. Kdyby po mně chtěli nějaký manažerský figle... Kdyby se ptali na definice... Kdybych zapomněl čísla...

Černá madona hovoří současně se zákazníky i se mnou. Občas otočí hlavu.

– Každých osm hodin jednu tabletu... Vybrat všechno... Ty po tom ředitelování nějak toužíš...

Ten hlas jsem už slyšel. Někdy mi připadá, že jsem už slyšel všechny... – Po jídle, nebo před jídlem?

– Když do něčeho jdu, nerad prohrávám. (To jsem já.)

– Nejlépe hodinu dvě před jídlem a zapít dostatečným množstvím tekutiny. (To je Ute.)

– A kdyby všechno selhalo...? (Zase já.)

– Prosil bych něco na chřipku a na bolení hlavy. (Tenhle hlas jsem ještě neslyšel, anebo slyšel...?)

– Coldrex, nebo Panadol? (Jestlipak dostává od SmithKline Beecham provizi...?)

– Co je lepší?

Vykláním se z portálu: – Když si dáte Panadol, ušetříte za kafe.

– Já..., dobrý den... Tak třeba ten Panadol.

– Čtyřicet dva šedesát. Kdyby všechno selhalo, – radí Ute, – použij jako poslední možnost základní pravidlo: levně nakoupit, draho prodat a pozdržet platbu.

– Tó us mí zíkal Číňan, jo?

– Hlavně nevtipkuj, jak máš ve zvyku! Na to nejsou zvědaví. Politik se cítí být humorem ohrožen. Chceš políbit pro štěstí?

– Já nevím... Kdyby to pomohlo...

– Máš pravdu, ty to nepotřebuješ, – přehodnotí návrh.

– Kde máš kolegyni? – zajímám se. – Jdu vrátit nádobí, přinesla nám králíka.

– Je ve skladu. Kontroluje expirace.

Dívá se za mnou. Slyším, jak opakuje: – Králíka...?

* * *

Když se potká hmota s antihmotou, uvolní se obrovské množství energie. Říká se tomu anihilace. Zrzka kontroluje expirace léků. Každé balení musí vzít do ruky, přečíst datum a zapsat ho do knihy. Narážíme na sebe hladově a bez řečí. Dva páry dlaní si vzájemně ručkují po tělech, provázené záplavou nepřesných polibků na čelo, na nos, na krk, na ústa, do výstřihu...

Erupci přeruší známý klapot podpatků, tepajících dlaždice na chodbě před skladem. Zrzka mi narovná kravatu. Sotva jsme od sebe odskočili. Najdu tašku s nádobím, Zrzka seznam léků.

Ute zhodnotí situaci. Aniž dá cokoli najevo, přijde až ke mně a políbí mě na tvář.

– Aby sis nemyslel, že ti to nepřeju... Zlom vaz.

V zadním traktu nemocnice pod nápis PŘÍJEM TĚL připsal neznámý vtipálek A VÝDEJ. Parkuju pod značkou zákaz stání. Vedle parkuje pan Písařík (SVĚTLU VSTŘÍC). Ojetou dvanáctsettrojku vyměnil za stříbrno-černý truchlomobil. Vždycky rád poradí. Vyvezli se synem podvozek s rakví, chystají se ji naložit.

– Tak jak? – táže se s profesionální empatií. – Už jste překonal smutek?

– Jakž takž...

– Hlavně ne silou. Lepší je se tomu poddat. Klidně si poplačte. Vaši paní matku tady měl každej rád. Jak se říká, musíme tam všichni. Já už taky pomalu předávám podnik tady synovi. Včetně know-how. Říkám mu: když budeš levně nakupovat, draho prodávat a pozdě platit faktury za kremace, máš do důchodu zajištěnej kšeft, a ještě ti lidi budou vděčný.

Za zvuku monologu otec se synem šoupou rakev do furgonu a zabouchnou dveře.

– Na shledanou, pane Písařík...

Jen tak mě nepustí. – Počkejte... Nabízí cigaretu.

– Děkuju, už jsem přestal.

– A copak? Srdíčko?

– Z preventivních důvodů.

Písařík si zapálí a zamyšleně zkřiví obličej. – Zakládám dcerušku, víte, jako dceřinnou společnost. Kdyby vás napadl název... vy na to máte buňky...

– Ale SVĚTLU VSTRÍČ se mi líbí.

– Myslel jsem třeba... RADOST UMÍRAT nebo něco na ten způsob...

– To bych nedoporučoval.

– Radši ne, vidíte?

Rád bych už šel, aby mě z výběrového řízení nevyloučili hned na začátku pro nedochvilnost, dívám se na hodinky, ale stará drbna Písařík tajemně ztiší hlas:

– Pojd'te sem... Neutíkejte... Slyšel jsem, že budete ředitelem nemocnice...?

– Zatím není rozhodnuto, za chvíli mě čeká pohovor.

Běžím.

– Tak zlomte vaz, doktore, – haleká za mnou, – s váma byla vždycky dobrá spolupráce!

Kapitola XX

Na chodbě před jídelnou sedí sedm statečných: já, dva muži pobírající důchod a čtyři mladí, draví manažeři v oblecích od Huga Bosse, v botách od Salamandra, s aktovkami od Louise Vuittona. Ti čtyři mušketýři pocházejí z klanu přesvědčených o své schopnosti rozhýbat jakýkoli krachující podnik pomocí rozmanitých zeštíhlení. (Říkají si krizoví manažeři a jejich rána patří tenisu, víkendy golfu a jeden den v roce Humbertově jízdě.) Připadám si mezi nimi bezvýznamný. Jak se cítí oba sousedi, nevím, radši se moc nerozhlížím.

Otevrou se dveře a z jídelny vyjde Sahuláková pěkná sekretářka Ivetka. – Někdo z vás se ptal na plat a spojené výhody. Tak tedy, – zvedne papír a čte, – osobní plat se řediteli nepřiznává, jeho výše je stanovena v nařízení vlády tabulkou; auto k osobní dispozici se nepřiděluje; a odstupné ve výši ročního platu mu nenáleží.

Čtyři obleky od Huga Bosse se zvednou, čtverý boty od Salamandra odkráčejí. Mušketýři mizí beze slova. Zůstávám tam se dvěma stárnoucími muži.

– Pan doktor Půkrábek? Můžete jít dál, – vyzve Ivetka jednoho z nich.

Půkrábek odhodlaně vstoupí.

Copak jim tam asi vypráví...?

Moc toho říct nestačil. Po deseti minutách se dušný a kašlající objevil ve dveřích. Za ním chvátá Ivetka s tabletkou diazepamů a sklenicí vody. Půkrábek ztěžka dosedne, třesoucí se rukou vloží do úst medikament, polkne, zapije vodou a mlčky poděkuje.

– Pan inženýr Choc, – vyzve Ivetka dalšího adepta.

Choc se prořazuje. Z kapsičky u vesty vytáhne nitroglycerin ve spreji a dvakrát si stříkne do úst. Narovná si kravatu, nasadí přemýšlivý výraz, zhluboka vdechne a vejde.

Na likvidaci jednoho uchazeče má komise deset minut. Po časovém limitu povolá dva záchranáře v červenožlutých overalech, aby vynesli na nosítkách namodralého Choce inhalujícího kyslík.

Zůstávám na chodbě sám.

Za nějakou dobu otevře dveře místo Ivetky Milan Sahulák.

– Tak pojd', – vyzve mě.

– Co tu děláš? – šeptám.

– Už jsem odvolanej, tak to kaučuju, – odpoví. – Máš šanci.

Tři MUDrci stojí u okna. V jídelně je přítomen i mladý rebel za odbory, Tonička za sestry (v kostýmu) a Nádeníček. MUDrci se o něco přou. Rebel je ospalý. Tonička povzbudivě mrká. Ivetka roznáší kafe.

– Co tady dělá on? – pořád šeptám.

– Pan Nádeníček je tady za OOP, – odpoví zřetelně a nahlas Sahulák. Vůbec tomu nerozumím.

– Organizace na ochranu pacientů, – vysvětlí Sahulák.

Všichni se usadíme, já proti nim. Jako první promluví MUDrc č. 1:

– Vezmeme to stručně, za chvíli bude oběd. Kdo začne...?

Nikdo se nehlásí. Tonička se šťastně usmívá, nepochybuje ani vteřinu o mém naprostém úspěchu. Ostatní srkají kafe.

– Tak třeba já, – pokračuje MUDrc č. 1. – Jakou máte VIZI, kolego?

V duchu zhodnotím komisi a spustím: – Chtěl bych maximálně minimalizovat negativní dopady insuficientního systému, odbourat persistující třecí plochy, připravit výchozí polohy a odpíchnout se k řešení problémů.

MUDrcům poklesnou brady. Tonička jako by jinou odpověď ani nečekala, rebel si zdřímne (po službě). Nádeníček si větu zapíše.

Sahulák si zakryje rukou obličej a s obličejem úsměv. Pak odkryje jedno oko a požádá: – Snad kdybys... trochu konkrétněji...

Držím čtvrt hodinový monolog. Mluvím o ekonomické přiměřenosti poskytování zdravotní péče, o smlouvách se zdravotními pojišťovnami, o nadstandardních službách, o investicích, na místě naplánuju snížení počtu akutních lůžek o patnáct procent, zlepším jejich využití a podstatně snížím náklady na lůžkoden.

Expozé nikoho nezajímá. Nádeníček si brnká tužkou o zuby. Rebel odchází z místnosti, poněvadž mu v kapse zapípal paging, a MUDrce ten zvuk probere a pošlou Toničku do kuchyně, aby zjistila, co bude k obědu. Právě se vrací, radostně oznamující, že řízek.

Mluvím dál. Dotknu se poptávky a nabídky, vyrovnám ekonomickou bilanci a během krátké doby dosáhnu výrazného zkvalitnění zdravotní

péče při zachování dostupnosti. Přiměřeně házím anglickými termíny, které jsem vyčetl z podkladů, a na konci roku dokážu virtuálně zlepšit hospodářský výsledek.

Sahulák mi naznačuje, abych už přestal.

MUDrc č. 2 se zavrtí. – Ano, to bezesporu. Ale co je třeba mít ZEJMÉNA na mysli?

Hádám: – Nový informační systém...?

MUDrc č. 3 se přidá. – Přece to FUNDAMENTÁLNÍ, kolego...!

Vteřinu nechápu, co po mně chtějí, až mi dojde, že pro dnešek jsem ty tuny papíru četl zbytečně.

– Zejména je třeba..., – tady si dovolím kratičkou dramatickou pauzu, při níž mudrci zvednou hlavy, – ... levně nakupovat, draho prodávat a pozdě platit faktury.

MUDrc č. 1 s úsměvem plácne do opěradla židle a spokojeně se rozhlédne.

Všem se uleví.

Vzadu otevírá kuchařka okénko k vydávání oběda.

– Já myslím, – praví potěšeně MUDrc č. 1, – a kolegové se mnou jistě budou souhlasit..., prostě blahopřeji. Jmenování obdržíte poštou. Také už se bude vydávat oběd...

MUDrci se hrnou pro příbory a chvátají k okénku. Do jídelny přicházejí zaměstnanci v bílém, zvědavě pokukující po novém řediteli.

Obdržím polibek od Ivetky (nezapomeňte, že jsem vám držela palec) a od Toničky, která škytá dojetím (škoda že se toho nedožila vaše maminka).

Milan Sahulák sáhne do kapsy a podá mi šestipalcový doutník značky Cohiba. – Doutník pro vítěze. Stál mě osm stovek.

Čichnu k drahému cigáru a Sahulák škrtne zápalkou, aby mi připálil.

Nevím, co mě v tu chvíli napadlo, že jsem tu zápalku sfoukl.

– Až bude důvod.

Kapitola XXI

Doma mě čeká překvapení. V obývacím pokoji sedí Kendy, proti němu dva mladí a krásní. On a ona. Soudě podle oblečení, svědkové Jehovovi. On drží přenosný magnetofon, ona aktovku. Ženská s aktovkou je podezřelá. (Proč je pouštěl přes práh...?) Vytasí vizitky.

– Marketing manager, – řekne on a stiskne mi ruku.

– Brand manager, – řekne ona a učiní totéž.

Pro stručnost je budu nazývat MM a BM.

Hledí mi upřeně do očí, budou po mně něco chtít. Tak se to naučili na stáži v Americe. BM vytáhne z aktovky... vypadá to jako komiks, ale říká tomu *story board*. Kuchařka popisující krok za krokem, kterak uvařit reklamní spot na PRODOL. Listy rozdělí na dvě poloviny a jednu předá partnerovi. Stolek, stůl, křesla a židle odtáhnou ke zdi, srolují koberec.

MM zapne magnetofon, ozve se řízný pochod. Celou scénku nám přezpívají a přehrají. Pochodují jako mažoretka s mažorettem, po každém zvolání PRODOL rytmicky šťouchnou hýžděmi jeden do druhého. Na konci se po dvojitém PRODOLU zakousnou do jablka.

* * *

Konec filmu. Skotačivá děcka se zase promění v jehovisty.

– Tak takhle nějak, profesionálně, cíleně a agresivněji, bychom si to představovali, – hlesne udýchaná BM, upravujíc si firemní vázanku.

– V tomto duchu, – doplní ji MM se stejnou vázankou kolem krku.

– V čem? – Zeptám se.

– V DUCHU! – zopakuje důrazně, plivaje zbytky jablka.

– Realizovali jsme pilotní projekt a ten váš lyrický spot jsme pustili po dobu jednoho měsíce v pozdních nočních hodinách. Víte, o kolik nám klesl prodej?

– ...?

– O čtyři celé sedm desetin procenta!!!

– To je hodně, nebo málo?

Věnují mi nemarketingový pohled. Sbalí fidlátka. Nábytek nechávají u stěn a odcházejí. BM se ještě vrací a připomíná: – Máte ještě týden. Nezapomeňte! Cíleně, profesionálně, agresivně!

Zůstanou po nich dvě firemní čepičky, taška s drogistickým zbožím a magnetofonová páska.

Rozbalit koberec, nábytek přesunout na původní místo.

– Je ti jasný, že oni nám předvedli princip? – ověřuje Kendy. – Reklama tě tak dlouho přesvědčuje, že seš slabomyslný, až si to koupíš. – Narovná se a prohlásí: – Naší povinností je ten princip popřít. Za dva dny musím mít text!

Podá mi pásku.

Interludium

*Stříbrné plátno připomíná
staré snímky na kliku
osoby a obsazení beze změny
Pickfordová s Fairbanksem
místo lyriky
černobílá honička
honky tonky piano
Douglas pronásleduje Mary
porážejí nábytek
strhávají záclony
v koutě hoří
vyběhnou na zahradu
dostihne ji v altánu
brutálně ji povalí na lavičku
v jejích očích zříme děs
v jeho zvrácenou touhu
pronásledovatel se zakousne oběti
do bělostného hrdla
saje
a saje
saje dlouho
Mary odporuje
posléze podléhá
upír se vztyčí
dohnal chudinku k orgasmu
perverzní úsměv odhaluje
krvavé špičáky
Mary vstane
zavrávorá
opře se o sloup altánu
zhýralá potrhaná
pohlédne do kamery*

*něco říká
nemůže jinak
titulek
PRODOLU NEODOLÁŠ
(konec)*

Kapitola XXII

Vstupuju do lékárny těsně před zavírací hodinou. Zrzka vydává léky nějakému starému muži.

– ...a nepopletejte to.

Pan profesor Ječmen má přes rameno chlebník, který nosíval na školní výlety.

– A hele... Kovanda...

– Šafránek, pane profesore. Kovanda je na interně.

– Jména nejsou důležitá. – Ječmen je nabroušený, chlebník je plný léků.

– Tohle všechno užíváte?

Krabičku po krabičce bere do ruky a hovoří k nim, jako by si stěžoval.

– Tohle mi předepsal můj praktický lékař. Tohle neurolog. Tohle kardiolog... Nebo opačně? Tohle mám na průdušky... Na ledviny... Na prostatu, jenomže kromě slz není co ronit... Na sklerózu... Na slinivku... Tady to mám na chuť k jídlu a tohle, abych nejed – to účinkuje nejlíp, protože když to všechno zapiju pivem, jsem syt, Kovando, SYT, ROZUMÍŠ?! Chtěl jsem, aby mi tady z toho vyrobili nějakou sloučeninu, ale tahle zrzavá krasavice řekla, že to nejde.

„Zrzavá krasavice“ čeká s klíčem, až Ječmen vypadne.

Cítím, že bych měl projevit alespoň náznak zájmu, jsem koneckonců lékař. – Jak si to všechno pamatujete, pane profesore?

Otázka Ječmena zmátne. – Já si to nepamatuju.

Odchází, vrtí hlavou, hovoří pro sebe: – Jsem syt, rozumíš, Kovando, syt...

Zrzka zamkla lékárnu. Převléká se. Hubené stehno, štíhlý pas, pihovatá ramínka, dojemné lopatky s růžencem obratlů (když se zrzka povede...).

Ze zadu se ozve hlas šéfové: – Na štítu, nebo se štítem?

Pokřčím rameny. Ute sedí v „sakristii“ u počítače.

– Se štítem. Víš, že nerad prohrávám.

– Nevypadáš jako vítěz.

– Co tvoje těhotenství?

- Prozatím se odkládá.
- Nepředstírám smutek, neprojevím radost.
- Dneska je pondělí, – připomene a snaží se, aby to znělo neutrálně.
- Na kolečkových bruslích odjíždí Zrzka.
- A zejtra úterý... Na shledanou...
- To to uteklo...
- Zhasla počítač. – Nepůjdeš nahoru?
- (Už když se ptala, věděla, že nepůjdu.)
- Mám poslední službu.

Objíždím náměstí, chystám se odbočit do Pískové ulice. Zhlédnu ji sto metrů před sebou. Stojí na jedné brusli a drží se parkovacího automatu. Působí výtvarně. Druhou nohu má pokrčenou.

Zastavím na místě nehody a pomáhám jí do auta. Dělá mi to dobře. Uhnízdí se vedle mě a zavře oči. Ani neví, kam jedeme, ani si nevšimne, že lékárna potemněla a světlo v okně v prvním patře domu U Černé madony ozařuje obličej ne tak docela mé ženy, právě vystoupivší ze secesního portrétu Adély Blochové, který se na vás dívá, ať jste kdekoli.

Vynáším Zrzku na zádech, vzhůru po točitém schodišti, odpočíváme v mezipatře.

- Co mi může bejt? – zajímá se o diagnózu.
- Asi výron. Doma se na to podívám. Kdyby se mi kotník nelíbil, pojedeme na rentgen.

Pokračuju ve výstupu. Poslední úseky jsou nejtěžší. Jsme na vrcholu. Z bytu zmizely papíry, studijní materiály, monografie. Na poslední krabici v předsíni sedí Kendy. Náplast zmizela, na ušním lalůčku svítí malá červená jizva.

- Máš text...?! – vybafne místo pozdravu.
- Mám funkci.
- Mám výron, – chlubit se Zrzka.

Pořád mi sedí na zádech, nechce se jí dolů, pomalu klouže, musím si ji nadhodit...

- A já od tebe nemám ani čárku, – vyčítá.
- Furt na tom v duchu dělám. Poslední sen, co jsem ti vyprávěl, by nestačil?

– Neslyšels brand manažerku? Cíleně, agresivněji...

Zrzka si všimne Kendyho jizvy na ušním lalůčku. – Ukažte, já vám to pofoukám...

– To mu stačí! – zasáhnu.

– Můžu si pustit večerníček? – zaškemrá.

Pokračujeme do pokoje k televizi. Opatrně ji shodím na gauč.

Kendy mě nepřestává masírovat. – Dyk vod tebe do prdele nechci žádný umění, ale pitomej dvacetivteřinovej reklamní spot. To je tak těžký?

Vracím se, rovnám se v kříži. – Někdy jo. Proč si ho nenapišeš sám?

– Víš, že jsem momentálně ve složitý osobní situaci...

– Já jsem v ní pořád.

Z pokoje se ozvala znělka večerníčku.

– Teď nastává hlavní bitva, – snaží se mně dojmout. – Bejvalka to komplikuje, advokát chce zálohu.

– Dej mi tejden.

Ožije. – Pak budeme říhat bublinky.

Uchopí poslední krabici a odchází.

Zrzka leží na posteli, vzepřená na loktech, čeká, až dokončím bandáž.

– Líbí se vám kotník?

Líbí se mi oba.

Za oknem se setmělo. Zapomněli jsme vypnout televizi. Je slyšet pohádku z kapradí; za chvíli budou zprávy.

Dotočím bandáž. Proužkem připravené leukoplasti připevním obinadlo, aby nesklouzlo. Vezmu polštář, stočím ho, vyrobím provizorní Brownovu dlahu a podložím Zrzce nohu.

– Teď budete hezky stonat a ráno se uvidí.

Rozhodl jsem se o raněnou pečovat: rozepínám zip, kratičkou sukýnku stahuju přes nohy, svetr přes hlavu. Není možné, aby profesionální doteky nepřešly v doteky milostné. Sáhnu po ovladači a vypnu televizi. Křemílek s Vochomůrkou dokrákali.

Jako každé pondělí se nacházím ve stadiu milostné přede hry – jen na jiném místě a s jinou ženou.

Finále je na dosah, „Brownova dlaha“ pod zadečkem. Obličej Danae se mění v obličej paní Blochové a naopak. Vtom začíná do hudby sfér pronikat fatální klapot dámských podpatků. Na schodech, na chodbě... Melodie zeslábla, kralují bicí...

– Pondělí...!

– Šéfka...!

Zrzka ztuhne. Je jako vytažená z lednice. Třese se jí jen brada.

– Musíme ubrat, – radí z kuchyně pták.

Na to, že má poraněný kotník, vstane Zrzka obdivuhodně rychle. Zmateně pobíhá sem tam, sbírajíc poházené svrsky.

V jednu chvíli jako by se chystala skočit z okna. Hodím ji zpátky na postel, přikryju, přidám prádlo. Z postele je nehybná hmota, méně vzdutá, než když se v ní schovával Kendy („koho tu, matko, skrýváš...?“).

– Ne aby vás napadlo vstávat!

– Určitě mi naskočí opar...

Ještě stačím sáhnout po knize, ale už nestačím předstírat, že čtu. Virbl zesiluje, do pokoje vchází Ute. Pátravý pohled spočine na posteli.

– Zase ho vyhodila, – krčím rameny.

Natáhne chřípím vzduch, obrátí se k odchodu, a za dveřmi spatří pohozené kolečkové brusle.

– Aspoň jste si mohli vyvětrat, – poznamená mnohoznačně.

Než klapnou dveře, položí na komodu v předsíni klíče od bytu. (Kl'udne, vecne, bez hystérie...)

Trvá nějakou dobu, než můžeme navázat na předchozí děj a radostně se oddat slastnému martyriu vyvrácených kloubů a svalových křečí.

Ve finále se ozve chraplavý, nelidský, táhlý Zrzčin křik.

– Ne... panebože...! Ááá...

Prohrabovač u popelnic na okamžik zvedne hlavu.

Přikryju jí obličej polštářem.

– Nesmíte tolik křičet, tohle je slušnej barák...

Ráno Zrzku odvážím k Černé madoně. Vystoupí, opatrně našlapujíc na zabandážovanou nohu.

– Děkuju za ošetření, – pozvedne zdravou končetinu a zůstane stát na té vymknuté, – bylo perfektní.

Láskyplně pozoruju, jak otevírá lékárnu.

Vychází slunce.

Netuším, že ji na dlouhou dobu vidím naposled.

Kapitola XXIII

U Číňanů je plno. Sedím s Nádeníčkem u stolu pro dva. Zatímco obědvám, tahá ze mě rozumy.

– Podívejte, doktore. V podstatě bych potřeboval do toho volebního programu nějaký inteligentní fráze. Vzpomínáte si, ne? Oblasti že jsou jako *klíčové*, rozvoj *dynamický*, význam *nesporný*...

Samozřejmě že si vzpomínám. – Rozpor příkrý, připravenost komplexní, záměry...

– ... *velkolepé*, – převzal štafetu, – završení *úspěšné*... Dvacet let, a pořád si to pamatuju! Co to máte?

– Nudličky z králičího hřbetu na kari s rýží.

– Jaký to je?

– Mám na to hezký vzpomínky, – připustím.

Zazvoní mobil. – Ted' nemůžu. Mám konzultaci, – omluví se, vypne přístroj a zastrčí ho do kapsy.

– Kdo proti vám, pane Nádeníčku, kandiduje?

– Nějakej Vogel za Myslící menšinu.

– To bude pěkný pták. Co tam ještě máte?

Z druhé kapsy vytáhne blok. – Chtěl bych v tom programu vyjádřit názor...

– *Artikulovat*.

– Cože...?

Chytnu slinu. – Jste politik, takže *artikuluje*. Názory mají voliči. *Signály veřejnosti* vám *nejsou lhostejné*, vnímáte je *velmi intenzivně* a hodláte je ve svém programu *artikulovat*.

Nejistě se zasměje a učiní si poznámku. – Kolikrát ani nevím, na co se mě ptají, – polituje se.

– Radši bych používal termín *informace nepronikla*.

Poctivě si zapíše. – A nešel byste do toho se mnou, doktore?

– Ani náhodou. Budete je muset zblbnout sám.

– Stejně všechny nezblbnu, – přizná smutně.

– Všechny ne. Osmdesát procent.

– Tolik...?

– To je na všude ve světě stejný. Voličům musíte pořád zdůrazňovat, že oni jsou ti slušní, kdežto politika že je svinstvo, a vy že se v tom svinstvu vyrácháte za ně. A že se budete ráchat, jak nejlíp umíte.

– Víte, že to není špatný...? – Překvapením poposedne. – A co volební heslo?

– Třeba... Rozhlédnu se, jestli nás nikdo neposlouchá. – ŠPINAVOU PRÁCI UDEĚLÁME ZA VÁS.

Zamne si ruce. – Na to zaberou...! To nikdo nemá...!

– Moučník? – sonduje pan Čeng.

– Spíš bych si dal nějakou čínskou moudrost. Platím.

– Nemá občanství, nic neslysela, nic nerozumí, – praví pan Čeng. – Šedesát pět.

– Mám pro vás návrh, doktore, – šeptne Nádeníček. – Jestli mě podpoříte, můžu vám slíbit, že když budu zvolený, dostanete peníze na nemocnici.

– Možná by bylo lepší, – poradím mu, – kdybyste tomu říkal *přesměrování finančních toků*. Slovní spojení *peníze na nemocnici* je stejný kýč jako *zneužívání dětí v reklamě*.

Když odcházíme, má pan Čeng ve tváři neproniknutelný asiatský výraz.

Kapitola XXIV

V přepychově vybavené kanceláři za dveřmi č. 1 sedí... říkejme mu Kompetentní člověk. Má oblek s vestou a na obličejí profesionální škleb, který mohl být, když byl ještě dítětem, považován za úsměv. Všechno ví, a co neví, na to má lidi.

Tváří v tvář myslící menšině bývám neutrálně uctivý, bez podlézavosti nebo snahy zalíbit se. Představím se.

Kompetentní člověk vstane, vyjde mi v ústřety a praví:

– Vogel. Těší mě, že vás poznávám, pane řediteli? Jmenování jsme vám poslali poštou. Dáte si kávu, nebo čaj?

– Děkuji. Přišel jsem vás požádat o tříměsíční zkušební dobu.

Kompetentní člověk je překvapený. – To jako že byste... po třech měsících... jestli tomu rozumím...

– Ano. Budou volby...

Kompetentní člověk se zamyslí. – V případě jmenování se sice se zkušební dobou nepočítá, ale pokud vím, taková dohoda není nic proti ničemu. A jak správně říkáte, budou volby...

– ... a robota byla zrušena...

– Je vám ovšem jasné, že je to formalita? – ujistí se. – Nebo máte ještě jiný důvod?

– Třeba mě bude za tři měsíce tlačit židle... Anebo zblbnu a někomu tady bude trapný mě vyhodit...

– Zblbnete...? He, he... – Kompetentní člověk, jako by to slovo slyšel poprvé, se upřímně usměje a položí kruciální otázku:

– A kdo by to zjistil...?

Kapitola XXV

Jsem v pyžamu.

Kendy stojí mezi dveřmi a poučuje. – Za tři měsíce budeš tak akorát vědět, kde je záchod a kde se prodávají stravenky.

– Myslel jsem, že ses definitivně přestěhoval dolů, – připomínám a natahuju budík. – Co kdybych tu měl například dámu?

– Už's mi to napsal?! – opírá se o rám dveří.

– Neměl jsem čas.

– Řekli jsme do zejtrka. – Tváří se přísně.

Uléhám do postele. – Zejtra mám bejt instalovanej, to nestihnu.

– O tom neuvažuj ani teoreticky! Zejtra musím odevzdat námět. Máš tu pásku?

– Mám.

– Tak zejtra! – zavelí a odchází.

O půlnoci vypochoovali... sokolové... armáda... vnitro... prapory... mávátko... dechovka... dvoučtvrťový takt... Es dur... zdvih... malý bubínek... velký buben... bum, bum, bum bum bum... levá, levá... Prodolmen's March... pal!

PRODOL a tvůj chrup rázem zkrásní

PRODOL a bude držet v dásni

PRODOL nejmíň do šedesáti

PRODOL to říká moje máti

PRODOL večer i za svítání

PRODOL před kazem zuby chrání

PRODOL Praha či Podol

PRODOL je všude k dostání

Šlape jim to... první... pátý... osmý... devátý... pátého... šestého... dvacátého osmého... sedmnáctého... Vánoce... Velikonoce... svatodušní... lampióny... mažoretky... NATO... levá, levá... Prodolmen's March... pal!

*PRODOL ať stařec, nebo dítě
PRODOL svou lácí udiví tě
PRODOL vrtačka v ambulanci
PRODOL už nikdy nemá šanci
PRODOL ať tlustě, nebo tence
PRODOL začíná od prevence
PRODOL Praha či Podol
PRODOL je bez konkurence*

V 00:30 vstávám a zapínám počítač.

Ráno mě probudí dlouhé zvonění. U řeky kokrhá kohout.

V pyžamu dovrávorám ke dveřím.

– Máš...?!

– Mám. Perfektní pochod.

– No prosím... Když se na Mistra přitlačí...

Podávám mu disketu.

– Tos to nemoh vytisknout...?!

– Nemoh. Tiskárna dělá rámus. Když byla máti nemocná, vzala olej na šicí stroje a do každé dírky trochu kápła.

– Měls na to opraváře?

– Měl?

– Co říkal?

– Mluvil sprostě.

Zvenku se ozve klakson. Před domem stojí limuzína.

– Hned jsem dole...!

– A kde tiskneš?

– V lékárně. Ale tam už taky nemůžu.

– Ty seš teda fakt profík...

Ani nepoděkoval. Zívám.

Vycházím z domu v obleku a v kravatě, doprovázen sousedy. Přijímám dobře míněné rady, náhodné čumily ignoruju.

MADAME Krásná: – Vycházejte pravou! Kdybyste vyšel levou, měl byste smůlu, musel byste se vrátit, a to je ještě horší... A nesmíte potkat jeptišku...

ČENG: – Nezabíjela pavouky a pouštěla je po vetru...

KENDY: – Nejlepší je vyletět, nebo vyplout.

Hrnu se vedle řidiče, ale jsem poslán dozadu, kde sedí kompetentní Vogel. Usedám po jeho levici.

– Vy nemáte vestu...? – podiví se.

– Ne. Měl bych? (Už to začíná.)

– Letos nosíme všichni vestu.

Lepíči po městě vylepují plakáty. Pod jedinečným heslem ŠPINAVOU PRÁCI UDEĚLÁME ZA VÁS se na nich usmívá Nádeníček se Sylvií. Město je jimi zaplaveno. Myslíci menšina přelepene SPRC, SPRC, SPRC...

– Sprcli se a chtějí nás zničit! – Kompetentní komentuje s nechutí konkurenční volební kampaň. – Odporné, co říkáte...?

– Ten člověk to vyhraje, – odtuším.

Míjíme Černou madonu. Právě otevírají. Ale slunce nevyšlo a MÍSTO ZRZKY ODEMYKÁ DVEŘE LÉKÁRNY STARŠÍ DŮCHODKYNĚ. Klid je ten tam. Chci se ujistit, že vidím dobře. Chci spatřit scénu v zadním okénku...

– Nebud'te nervózní, řediteli, – chlácholí mě Kompetentní člověk. – Když bude nejhůř, já vás podržím.

To mi ještě scházelo.

Vjíždíme do brány nemocnice.

Kapitola XXVI

Sedím naproti dvěma stům padesáti lidem – víc se do nemocniční posluchárny nevejde. Vedle mě sedí Kompetentní člověk. Naproti v první řadě primáři, za nimi sekundáři, uprostřed sestry. Poslední řady obsadili radikálové: jsou mladí, neomalení a mají silný hlas. Všichni jsou zvědaví.

– ... ať je konjunktura, nebo krize, když budeme sloužit nemocným, bude mít nemocnice dobrou pověst a naše povolání prestiž.

Končím stručnou úvodní řeč.

Zatleská jen Tonička.

Čekali něco jiného.

V poslední řadě vstane rebel (znám ho z výtahu, z restaurace, z výběrového řízení; seděl tam za odbory, za závislé, za nezávislé, za mladé odvážné, za staré podělané, za blbé, za chytré, za neomylné, za kytaristy, za fotbalisty, za antiglobalisty, za globalisty, za zelené, za rudé, za kluky s círem, za macky s vyholenou hlavou, za národovce, za kosmopolity; jenom nevím, jestli to byl on, nebo jen moje představa o něm) a prohlásí:

– Co uděláte, pane řediteli, nejdřív, kromě toho, že nám podstatně zvednete plat?

Auditorium čeká na odpověď.

Dlouho se rozmýšlím a nakonec poctivě odpovídám, že nevím.

Smějí se úplně všichni, i mladinké zdravotní sestřičky po maturitě se hihňají.

Počkám, až se posluchači uklidní.

– Co uděláte, kolego, jako první když máte na příjmu havárku?

Rebel odpověď zná: – Zajistím životní funkce.

– Tak vidíte. O platy se v naší práci staráme většinou až nakonec.

– Vaší povinností je peníze sehnat, – poučuje mě rebel. – Náš požadavek je pět set korun za hodinu ústavní pohotovosti, jinak zahájíme stávkovou pohotovost.

Namítnu, že termín sehnat se nevyskytuje ani v cizojazyčné odborné literatuře.

– Asi jste si to, pane řediteli, špatně přeložil.

Někoho mi připomíná, taky jsem nikdy nedržel hubu. Shromáždění se pobaveně chechtá.

– Sežeňte sponzory! – radí.

– Znáte, kolego, nějakého sponzora kromě vaší maminky, který by vám přispěl na mzdu?

Tentokrát jsem zabodoval já. Mladík si naběhl, zaměstnanci se baví.

Rebel se znechuceně posadí. – Je to na hovno.

– Ukonči to! – dožadují se kolegové v první řadě. A primář Kovanda z interny, se kterým si mě plete pan profesor Ječmen, nervózně gestikuluje a ťuká si na hodinky. Možná bych uhrál plichtu, ale v tom okamžiku dojde k nejhoršímu.

Kompetentní člověk vstane, zjedná si ticho a oblaží nás neprůstřelnou politickou hatmatilkou:

– Je třeba zdůraznit, – prohlásí, – že co se týče provozu nemocnice, nebude zastupitelstvo v žádném případě souhlasit s přesunem priorit směrem k výdajům.

Ve srovnání s takovou stylistickou perlou působily mé rady Nádeníčkovy jako Šalomounova píseň. Několik přítomných zapomene zavřít ústa.

– To sem mohli rovnou poslat Mart'ana, – je slyšet rebela.

– Hele, já du! – oznamuje Kovanda.

Lidé se začínají tu a tam otráveně zvedat.

– Dámy a pánové, – křičí do rachotu židlí Kompetentní člověk, – dovolte, abych reagoval odpovědí na názor k diskutované otázce... bude-li návrh precizován, – překřikoval živě se bavící publikum, – dá se očekávat, že dojde ke shodě na prioritách... nezbytné je ovšem vymezení jevů a faktorů... které ohrožují kvalitu... a to nám usnadní pochopení... pochopení regionálního významu hlavní činnosti vaší organizace... nezbytné je rovněž vymezení akcí a nástrojů... nástrojů, které jsou nutné k dosažení cíle činnosti... případně omezení negativních trendů a rizik... a všichni si musíme uvědomit... že nezabezpečení úkolu je vždy v přímé úměře k výsledné nekvalitě...

Takovou řečí hovoří kompetentní člověk – zpočátku, pravda, trhaně, pak jako by chytil druhý dech, ale je to jen zdání, poněvadž si záhy vyplývá slovní zásobu, a přispívá k všeobecnému nedorozumění, po-

stupně zpomaluje a zeslabuje (poco a poco ritenuto e diminuendo), až zmlkne docela.

Posluchárna se vyprazdňuje. Jen ve čtvrté řadě spí po noční službě gynekolog a porodník Vyhnálek. Vedle sedící sestřička jím jemně zatře-se, budíc ho slovy: – Pane doktore, probud'te se, už je konec... Pane doktore, probud'te se, už je konec...

– Co...? – lekne Vyhnálek. – Konec pánevní...?

Už tam není nikdo, kdo by se zasmál.

Do smrti vás tenhle sen bude pronásledovat. Stojíte před podřízenými, analyzujete situaci (prostě jim vysvětlujete, jak to vypadá), víte, o čem mluvíte, vaše myšlenky jsou koncizní, argumenty nezpochybnitelné, závěry logické, a zaměstnanci? Místo aby vám naslouchali, připadáte jim zábavní; popadají se za břicha a chechtají se k slzám. Prožíváte jeden z ponurých okamžiků života a máte chuť se spláchnout.

– Vypadáš jako po kremaci, – přivítá mě v ředitelně Sahulák, obložen stohy sjetin z počítače.

– Po kremaci vypadám líp.

– Dáte si kávu, pane řediteli? – zašvitoří Ivetka.

– Jestli nevaříte z melty...

– Zatím ne, – přisadí si Sahulák, – ale ta doba je za dveřmi.

Vyměňujeme si místa, dosedám na ředitelskou židli. Ani se mi tam nechce.

– Jak to probíhalo? – zeptá se.

Stručně odrecituju děj. – Doktoři chtějí přidat, sestry taky, řidiči mají málo, radikálové jsou zabejčený, papaláš mluví cizí řečí a s uklížečkama jsem nemluvil. My jsme v jejich věku psali holkám básničky, oni chtějí stávkovat. Bylo tam veselo.

– Hlavně že je legrace, – přitakává dobrosrdečné Ivetka, servírujíc kávu.

– Co teď budeš, Milane, dělat? – ptám se.

– Otevřu si mamologickou poradnu, začnu chodit na ryby, občas vezmu službu a budu mít klid. A ty?

– Levně nakupovat, draho prodávat a pozdě platit faktury, jak mi poradil Číňan.

– Na to ses nemusel ptát Číňana, to jsem dělal pořád!

– Víš, co musí udělat osvětlený nakladatel, aby mohl vydat knihu poezie? Vydá dvacet kuchařek a básník se vzdá honoráře.

– Básníci to nevytrhnou, – řekne Sahulák a podá mi TU VĚC. – Tady máš služební mobil. A hodně štěstí!

Do ředitelny vpadnou novináři a místní televizní štáb.

– Chcete slyšet můj názor? – osloví mě večer při odchodu rebel na chodbě u výtahu. – Za všechno můžou mimozemšťani!

Kapitola XXVII

Na místě, kde se nedávno krčila pihovatá ramínka a blýskala bílá stehna zrzavé Danae, převléká se astmatická důchodkyně s drdůlkem a s oteklýma nohama.

– Kde je Zrzka? – ptám se paní Blochové.

– Nejsem chůva.

– Seš její zaměstnavatel.

– Byla jsem.

Smůla je jídlo o několika chodech.

– Dala výpověď a odešla.

– Kam?

Ute se „mile“ usmívá. – Neříkala. Třeba je těhotná...

To nezabírá. – Přiznej se, žes ji vyhodila!

– Nebyla sice žádný světlo, – brání se Ute, – ale pracovní poměr skončil dohodou.

– To znám, taky už jsem se jednou takhle dohod. – Výpomocná paní s drdůlkem a oteklýma nohama odchází domů. Jsem roztrpčen a chystám se také odejít. Položím ruku na kliku ve stejném okamžiku jako Ute. Naše ruce se na okamžik setkají. Znam ten důvěrný dotek...

– Nechceme si něco říct? – navrhnou.

– Proč...? – Vyprostí ruku. – Píšeme pořád stejnej příběh... Není moc originální... Ona nemá čas... On taky nemá čas... Když náhodou mají čas oba, ona se nudí... Trvá to sto padesát let... Objeví se jiná...

– ... ta náhodou má čas a vůbec se nenudí..., – pokračuju ve výčtu.

– Zatím...! – významně poznamená Ute.

– Zatímco tamta se nudila i předtím...

– On taky nebyl žádněj přeborník...

Rozhovor nabírá obrátky.

– Taky neměl důvod.

To nebylo fér, impérium vrací úder. Ute stiskne kliku.

– Vypadni!

– Řekni mi, že jsem tě neuspokojil, třeba tě to uspokojí, – navrhnou a překročím práh lékárny, kde už mi nedají ani acylpyrin. Udělám tři kroky a slyším:

– Štěpáne...!

Mám se otočit...? Nemám se otočit...? Otočím se.

– Nebylo to tak hrozný, – zašeptá.

Souhlasím. – Měli jsme mlčet.

Zavře dveře lékárny.

Na líci historických veřejí se objeví volební plakát, který tam v noci někdo vylepil: naklonovaný Nádeníček s heslem ŠPINAVOU PRÁCI UDĚLÁME ZA VÁS.

Kdybychom znali hned všechno, co se dozvíme později, nebo už vůbec ne, ušetřili bychom si mnoho starostí, ale také bychom o mnoho přišli.

Věci, které jsem u Černé madony měl, naházela do jednoho kufru. I tak byl poloprázdný. Kufr hodila do zavazadlového prostoru své luxusní mazdy a přijížděla od severu.

Ve stejném okamžiku přicházela se svým malým kufírkem a s kolečkovými bruslemi přes rameno od jihu Zrzka. (Světové strany uvádím jen orientačně: znamenají pouze, že každá z žen se přibližovala z jiného směru, aby to mohl osud naaranžovat tak, že se nepotkaly, a aby to nebylo tak dojemné.) Zrzka zahlédla automobil své bývalé zaměstnavatelky, kufr, šefovou, jak jde nahoru, obrátila se, a od té doby o ní nikdo neslyšel.

Ute musí zvonit. Otevírám. Beze slova dojde až do ložnice. Otevře kufr a jeho obsah vysype na postel. Nic moc: ponožky, slipy, přezůvky, nepoužívané pyžamo, holicí strojek, levnou vodu po holení, odbornou publikaci *Přednemocniční neodkladná péče*, kterou jsem hledal, a posmrtně vydané známé verše neznámého básníka.

– Finis coronat opus, – řekne.

– Sic transit gloria mundi, – řeknu já.

– Hlavně že si rozumíme, – souhlasí.

Já nevím, jak vám, ale mně připadalo, že se rozcházíme jako přátelé.

Kapitola XXVIII

Přátelská nemocnice se probouzí. Noční směny předávají službu, začínají porady na odděleních. „Bílí havrani“ se trousí na rentgenovou vizitu. Skřípou výtahy. Rebel sjíždí po zábradlí. Ambulance přijímají první nemocné, sanitky přivázejí pacienty. Na operačních sálech rozsvěcují světla. Na dno skříňě ukládám červenožlutý overal a záchranářské boty Nevada.

Sedím v ředitelně, nevím, co mám dělat, Sahulák si vzal dovolenou. Poradní sbor se rozešel. Na stole leží noviny, Ivetka uklízí šálky od kávy.

Zazvoní telefon. Chci ho zvednout, ale Ivetka mi přidrží ruku.

– Rada číslo jedna: nikdy neberte telefon po prvním zazvonění; rada číslo dvě: nikdy neodpovídejte na dopis téhož dne, kdy byl doručen; rada číslo tři: nikdy neříkejte hned ano. Jinak si budou myslet, že nic neděláte!

Nechám telefon zazvonit ještě dvakrát, pak ho zvednu.

– Podívej se do novin, ty umělce! – zapiští anonymní hlas.

Otočím noviny, z titulní strany místního plátku hledí na občany zchátralý „Mick Jagger“, drží skleničku se šampaňským a připitoměle se usmívá. Na titulku si dal redaktor záležet:

NA OTÁZKU, JAKÁ JE BUDOUCNOST NAŠÍ NEMOCNICE, ODPOVÍDÁ NOVÝ ŘEDITEL MUDr. ŠTĚPÁN ŠAFRÁNEK:

Jsem optimista, žádná agonie netrvá věčně

– Kdo to viděl?

– V tuhle dobu už všichni.

– Víte, co je nejhorší? Že já jsem to asi opravdu řekl.

– Znáte novináře, – utěšuje mě Ivetka. – Řeknete jim deset vět, a spolehlivě vyberou tu nejblbější.

Obejme mě kolem krku, rozváže mi kravatu, hodí ji do koše a prozradí další manažerský fígl.

– A rada číslo čtyři: kravatu zahod'te!

Lovím v koši a protestuju: – Tu mi koupila maminka... Je promoční...

– Nebudou vědět, co si mají myslet.

– Budu vypadat jako proletář...

Ivetka mi upraví rozhalenku a vysloví poslední radu, na kterou jsem si mnohokrát vzpomněl, ale nikdy jsem se podle ní neřídil: – Když si pořídíte oblek za čtyřicet tisíc, tak ne.

Nakonec se práce našla. Víte, co dělá ředitel? Podepisuje se. Podepsal jsem sedm set padesát platebních výměřů. Skončil jsem o půl šesté večer a mám písářskou křeč. V šest už parkuju před svobodárnou.

– Dobrý večer, hledám Annu Posedlou.

Vestibul je oblepen kolem dokola volebními plakáty s Nádeníčkem. Špinavou práci a tak dále... SPRC, SPRC, SPRC.

Vrátná se dívá na televizi. – Neznám.

– Bydlela tady.

Neobtěžuje se, čumí dál. – Cizím lidem nesmíme poskytovat informace.

Asertivně strkám hlavu do okénka. – Ale já nejsem cizí, já jsem ředitel nemocnice.

– To by moh říct každý...

Konečně se na mě podívá. Zarazí se, sáhne po novinách, porovná můj obličej s fotografií na titulní straně a milostivě prozradí: – Asi šla k holiči. Nebo se odstěhovala.

– A nehlásila vám, kam jde?

– Mně nikdo odchody nehlásí, nejsem Luční bouda.

Procházím kadeřnictvím podél řady zákaznic, pátrám pod sušáky, hodnotím odrazy v zrcadlech, věštím z natáček, jsem jako Jiřík hledající Zlatovlásku. Konečně. Na konci, v posledním křesle sedí v bílé tóze ona. Poznávám ji podle vlasů, držím ji za ruku...

Otočí se. Není jí víc než patnáct.

– Jé, pane doktore, to jste vy? Pamatujete si na mě? Já jsem Maruška Kopečková z Bezdíkova. Byl jste u mě, když jsem měla spálu...

– Ten odstín je dokonalý, vidíte? – odpoví si paní Krásná.

* * *

Večer končím u televize.

Přichází Kendy, zasune do videa kazetu a napodobí brand manažerku: – Profesionálně, cíleně, agresivně. Čum, cos napsal!

Vypochodovali o půlnoci, sokolové, armáda, vnitro, mávátko, dechovka, dvoučtvrťový takt, Es dur, zdvih, malý bubínek, velký buben, levá, levá, bum, bum, bum bum bum, první, pátý, osmý, devátý, pátého, šestého, dvacátého osmého, sedmnáctého, Vánoce, Velikonoce, svatodušní, lampióny, mažoretky, NATO, levá, levá, Prodolmen's March, pal.

– To ti muselo dát spoustu práce...

– To si piš. Stříhal jsem to čtrnáct dní.

– No a co...?

– No a co, – pitvoří se. – Nechtějí to.

– Vždyť to chtěli.

– Chtěli. Ale už to nechťejí. Nejsou tam. Jsou tam už úplně jiný manažeři.

– A kde jsou tamti?

– Co já vím... Asi je popravujou, když jim klesne prodej.

– Měls jim říct...

– Hovno jsem měl říct. Přál bych ti to jednání. Už prostě nechťej Po-chod prodolmenů.

– A co chťej?

– Chťej razítko stomatologický komory, vrtačku a přibližného zubaře, jak kouše do jablíčka.

– Ale to už tady bylo...

– Právě proto, že už to bylo. Musíme do zejtrka něco vymyslet. Jsem v šíleném presu.

– Zase do zejtrka? Taky jsem v presu. Věřil bys tomu, že se ztratila?

– Kdo?

– Zrzka.

– Prosím tě, víš, kolik se u nás za rok ztratí lidí...? Máš ještě jednu, ne?

– Pondělky skončily.

– Ty toho naděláš! Jako bys neznal ženský. Třeba kdybys tam přišel ve středu...

– Bylo to pěkný.

– Ta reklama?

– Ta taky.

Nakonec jsem mu to ještě ten večer nadiktoval. Razítko jsme vynechali, místo jednoho zubaře jsou tam dva.

Reklamní spot

0:00–0:07. *Na obrazovce hovoří krasavec v oslnivém bílém plášti s ještě oslnivějším úsměvem:*

„Jmenuji se doktor Jedlička a v oboru zubních past jsem jednička. Denně pozoruji ve své praxi, že na rozdíl od běžných zubních past pouze pasta Nový PRODOL odstraňuje zubní plak a současně zpevňuje dásně a zamezuje tvorbě zubního kazu.“

0:08–0:10. *Na důkaz toho, že má pravdu, se DOKTOR JEDLIČKA zakousne do velkého zeleného jablka.*

0:11–0:15. *Po JEDLIČKOVÍ se objeví o něco menší a skromnější chlápek se stejně oslnivým úsměvem:*

„Jmenuji se doktor Chvojka a v oboru zubních past jsem dvojka. Denně mám možnost pozorovat ve své praxi, že doktor Jedlička má pravdu.“

0:16–0:18. *CHVOJKA se zakousne do malého scvrklého padavčete.*

0:19–0:22. *Do obrazu naskočí tuba jmenované zubní pasty a oba doktoři, JEDLIČKA i CHVOJKA, nás unisono poučí:*

„PRODOL – VRTAČCE V AMBULANCI UŽ NIKDY NEDÁ ŠANCI!“

Byl to obvyklý spot, který nebyl trapný, ale nepřevyšoval průměr. Kendy podepsal smlouvu. Když reklamu natočil, pouštěl si ji dokola jako smyčku a pochvaloval si, jak se oba doktoři povedli. Malého Chvojku, kterého si tak oblíbil, nakonec nechali noví brand manažeři z opatrnosti vystříhnout, aby výrobek nezesměšňoval. Ať žije kreativita.

Kapitola XXIX

- Pracovala tady, ne? – přesvědčuju úřednici na personálním oddělení.
- Někde musíte mít její rodné číslo a trvalé bydliště.

Paní Poláková je starší žena před důchodem a nezná mě. Tedy zná mě samozřejmě odmalička, ale nezná mě jako ředitele, a tak má obavy. Kdyby se propouštělo, začne se od administrativy. Hrabe se v kartotéce, nic nenachází.

– Já nevím, pane řediteli, – fňuká, – zápočtový list jsme jí dali...

– Mohla byste se, paní Poláková, laskavě podívat do počítače? Přece tu nemůžete mít takovej b... nepořádek.

– Ano, ano, pane řediteli..., – překypuje ochotou. Otevře databázi, zarazí se, váhá. – Ale teď je na to zákon... Proč to potřebujete?

V tu chvíli mě nenapadne nic lepšího než: – Dala výpověď a... nevrátila pracovní obuv!

Paní Poláková se vrátí k databázi a znovu váhá: – Aha, chápu, pracovní obuv... Ale ta se přece nevrací, nebo snad už jo?

– Musíme šetřit.

Nakonec mi vyhoví. Takovou mám autoritu. Podle čísla v databázi se vrátí ke kartotéce, vytáhne osobní kartu s fotografií a udělá mi kopii. To je víc, než jsem doufal.

V ředitelně už čeká Karas. Vracím mu ovladač k automobilu, který Tonička omylem použila místo ovladače k televizi a málem způsobila neštěstí.

– Kdyby byli všichni jako ty, ještě lovíme mamuty. Naštěstí se pokrok nedá zastavit. Podívej se z okna!

Na korbě nákladní avie stojí pan Hrdlička a vedle pana Hrdličky podivná věc natřená modrou barvou. Předmět připomíná mobilní chemické toalety, používané při masových akcích, anebo komůrku, ve které je možné se vlastnoručně vyfotografovat.

– Náš sponzorský dar nemocnici, – říká obřadně Karas.

– V záchodech jsme soběstační.

– To není kadibudka, to je kyslíková buňka! Zatím jen v polo-provozu.

Na dveřích předmětu svítil čerstvý nápis FRIENDLY HOSPITAL HRADIŠTĚ, a velké, bílé 02.

Sestoupili jsme na dvůr, Karas zahajuje demonstraci.

– Něco podobného jsem viděl v Japonsku. Vstoupíš. Nasadíš masku. Vhodíš dvacku a dvě minuty inhaluješ kyslík. Zásobník obsahuje dvě lahve na čtyři sta litrů medicínálního kyslíku s pevně nastaveným průtokem litr za minutu, výnos šest set patnáct korun za hodinu proudění. Když to přiškrtníš, dostaneš se na tisícovku. Při dvanácti boudičkách rozmístěných po městě to dělá za hodinu dvanáct tisíc, a když počítáme dvanáct hodin čistého provozu, seš zhruba na sto padesáti tisících denně. To je měsíčně čtyři a půl milionu hrubého – a to ti nevydělá ani chirurgie.

Jsem ohromen. – To je padesát čtyři milionů za rok! Počítal jsi náklady?

– Ani ne třicet procent.

– Proč to neprovozuješ sám?

Skoro se urazí. – Promiň... My jsme solidní podnik.

Kolem prochází na oběd personál z administrativy. Ivetka se dvěma kolegyněmi.

– Nebojte se, vyzkoušejte si to, – vybízí Karas.

Ivetka vstoupí do buňky.

Vracíme se do ředitelny. Cestou mi Karas vnuká další investiční plány.

– Než tě někdo předběhne, musíš postavit prádelnu. Nejbližší je devadesát kilometrů, budeš diktovat ceny. Potom novej výtah... kuchyň... operační sály... informační systém...

Euforická Ivetka vystupuje z buňky. – Holky, – křičí, – já jsem jak na jiném světě...

– Vidíš, a už je závislá! – pochvaluje si Karas.

Před friendly boudičkou se na dvoře tvoří fronta.

– Má to jednu vadu, – poznamenávám. – Když si tam někdo zapálí žváro, tak to bouchne.

Kapitola XXX

Ministerstvo zdravotnictví. Naposled jsem tady byl v časech, když ještě sídlilo na třídě Wilhelma Piecka (dříve Korunní, dnes Korunní). Ted' je na Palackého náměstí v čísle 4. Vyměňují se tu ministři, náměstci, jejich kamarádi a kamarádi kamarádů. Když se všichni vymění, začnou od nuly, jako by to byli oni, kdo vymyslel svět.

Na dveřích ve druhém patře visí mosazná tabulka s nápisem MUDr. VENDULA PROKOPOVÁ, NÁMĚSTKYNĚ MINISTRA. Znamená to, že Vendula se naštěstí nevyměnila.

Jednání je od začátku přítomen asistent paní náměstkyně Mojmír, dělá si poznámky a Vendula předstírá, že se vidíme poprvé v životě.

– Tak vy byste chtěl, pane řediteli, příslib na dotaci na prádelnu...?

– Ano, paní náměstkyně. Připravujeme projekt: chtěli bychom prát i pro cizí a z výnosu dotovat ztrátový provoz nemocnice.

– A víte, že nemůžete provozovat vedlejší činnost, kterou vám nikdo nepovolil? A víte, že když vám ji zřizovatel povolí, tak vám ji stát zdaní?

Vendula hovoří napůl ironicky, napůl vážně. Nevím, co si mám myslet.

– A jak mám udržet vyrovnané hospodaření?

Vendula se směje očima. – Ale toto bylo mnohokrát diskutováno... Obrátí se na asistenta. – Mojmíre, přineste prosím metodický pokyn číslo šest.

Mojmír se vzdálí.

Rychle se domlouváme, pološeptem, s občasným pohledem na dveře.

– Tos nemoh zavolat? Sešli bysme se jinde...

– Chtěl jsem se jen poradit, jestli můžu doufat...?

– Ty můžeš doufat vždycky, Štěpánku.

– Nevěděl jsem, že se ted' jmenuješ Prokopová a že jsi to tu přežila.

– Už bys moh vědět, že přežiju všechno. Nech mi tady telefonní číslo! –

Podal jsem jí vizitku.

– Tohle ne! – sykla. – Domů!

Konspirace skončila. Mojmír se vrací a podává mi stostránkový fascikl ve tvrdých deskách.

Přečtu nadpis a musím se podržet stolu. VYHODNOCENÍ PŘEZKOU-MÁNÍ HOSPODAŘENÍ A PŘIJETÍ OPATŘENÍ K ODSTRANĚNÍ PLÝTVÁNÍ.

– Po prostudování musíte náklady lépe rozklíčovat, – poučuje Vendula. Zdá se, že je ve svém živlu (nebo není?).

– Toto bylo také opakovaně na poradách diskutováno. Jak jste na tom s ochranou majetku na úseku prádla?

Asi se tvářím nechápavě.

– Hospodaření na úseku prádla je prioritní. Jaká je průměrná trvanlivost vašeho prádla?

Bezradně se rozhlížím. Mojmír mi podává sklenici vody.

– Já nevím... Jsem svobodnej... Co umřela maminka...

Vendula potlačuje smích. – Pane řediteli... Zajímá mě samozřejmě *ústavní* prádlo! Rovné, operační, pro personál! – Napiju se.

Vendula mě deptá dál. Mluví, jako když zatlouká hřebíky.

– Znáte odhad procentuální ztrátovosti?

Hledím do země.

– Přebírá se na odděleních prádlo podle kusů, nebo podle hmotností?

Tohle nemá cenu...

Vendula má našlápnuto. – Probíhá manipulace v souladu s přílohou číslo pět vyhlášky čtyři sta čtyřicet?

Krčím rameny.

– Taký nevíte! Rozklíčovat, analyzovat, zpracovat projekt, předložit žádost!

Konečně se vzchopím k protestu. – Je to čtyřicet sedm milionů, tak co jim mám říct? Že to bude diskutováno?

– Jistě. Někdo nemůže říct ani to.

Podá mi ruku a přitom mě zaškrábe prostředníčkem v dlani. Je pořád pěkná.

Opouštím kancelář, Mojmír se mnou.

– Má toho moc... – omlouvá nadřizenou.

– Myslíte, že mám naději?

– Snažte se to stihnout dřív, než se začnou implementovat nově vygenerované skripty, – zní neuvěřitelná odpověď.

– Je vám dobře? – ptá se vrátný ve vestibulu. – Už když jste šel nahoru, zdál jste se mi nákej bledej... To se tady teď lidem stává často. Napadlo mě, jestli třeba nemáte anemii z nedostatku železa...? A... neutíkejte mi! Jak vám fungují ledviny?

Kapitola XXXI

Jezdím služební felicií combi (rok výroby 1995), na dveřích mám nápis NEMOCNICE HRADIŠTĚ – VAŠE PŘÁTELSKÁ NEMOCNICE a řídím si sám.

Stojím na úzké okresce před obcí s místním označením Loučky. Na jedné straně domky, na druhé řeka. Mám v ruce kopii osobní karty s fotografií a srovnávám údaj o bydlišti na kartě se skutečností. Popo-
jedu ještě padesát metrů a vystoupím před ruinou rodinného domu. Na
brance zůstalo číslo popisné 22. Něco tu nehraje. Stmívá se. U sousedů
štěká pes.

– Ticho! – okřikuje sousedka psa.

– Hledám Annu Posedlou, překřikuju paní i psa. – Nevíte, kde bych ji
našel?

Ze solidarity se rozštěkají všichni psi v okolí.

– To nevím. Ticho, povídám! Ta už bydlí v Hradišti. Dělá tam v lé-
kárně.

– Ale bydlela tady, ne?

– Po povodních se odstěhovali. Starej už to nechtěl opravovat.

– A nevíte kam?

– To nevím.

Sousedka odchází, táhne psa za obojek. Všimne si nápisu na dveřích
felicie a doplní informaci.

– Prej ji zbouch nějaký doktor.

V těhotenské poradně ordinuje MUDr. Vyhnálek pod plakátem KOJENÍ
– NANAHRADITELNÝ VKLAD DO BUDOUCNOSTI VAŠEHO DÍTĚTE.
Vyšetřil, umyl si ruce, usedl ke stolu, píše nález. Za plentou se obléká
pacientka. S Vyhnálkem jsme vrstevníci. S ohledem na přítomnost pa-
cientky začínám oklikou.

– Jdu náhodou okolo a vzpomněl jsem si, že jsem od tebe nedostal
požadavky na obnovu přístrojového vybavení.

Vyhnálek ani nezvedne hlavu. – To samý co loni: novej ultrazvuk.
Z toho starýho už se nedá věštit.

– Já jsem tu loni nebyl, tak bych to prosil písemně.

Oblečená pacientka odchází.

Odcházím s ní, ale mezi dveřmi JAKO BYCH SI JEŠTĚ NA NĚCO VZPOMNĚL. Vracím se, zavřu dveře a přejdu k vlastnímu účelu návštěvy.

– Ještě maličkost... Nějaká Anna Posedlá. Chodí sem do poradny?

– Ale řediteli...! Jako bys nevěděl, že sladké lékařské tajemství je neprolomitelné...? Pouze státní zájem, a není vyloučeno, že ani ten ne...

– Nekecej, – očekávám věcný přístup. – Pracovala v ústavní lékárně... pak odešla do privátu... taková drobná zrzka...

Chvíli si mě vychutnává. – Tak *Dobrodružství veverky Zrzečky*? To asi nebude státní zájem, že ne...? Spíš to vypadá, že tady někdo oblbuje mladý holky...

Poznámky ignoruju, má na ně právo. – Určitě by sis ji pamatoval, ona je zrzavá..., – udělám nedefinovatelný pohyb rukou, – všude.

Vyhnálek se familiérně opře o třmen gynekologického stolu a dlouho vzpomíná. Konečně mě vezme na milost a zavrtí hlavou.

– Buď klidnej. Žádný těhotenství nám nemůže uniknout.

– Dík, – loučím se, – máš to u mě.

– Buď zdrav, – kyne mi Vyhnálek, – a podporuj kojení!

Jako by se po ní slehla zem.

– Je v Loučkách lékárna, Ivetko?

– Nevím, pane řediteli.

– Nebo aspoň výdejna?

Ivetka nemá tušení, že existují Loučky. Zdá se, že má jiné starosti.

– Víte, co? Zítra obvolejte všechny.

– Všechny co?

– Všechny lékárny v kraji. Ať mi to účtují jako soukromý hovory.

– A co jim mám říct?

– Zeptejte se, jestli u nich nepracuje nějaká Anna Posedlá.

– Hi, hi...

– Znáte *Stříbrný vítr*?

– Neznám.

– Tak čemu se smějete?

Odcházím. Jsem zrazený, opuštěný, sirotek.

– Počkejte, pane řediteli, – volá za mnou Ivetka. – Volal pan ředitel Sahulák... Teda emeritní pan ředitel...

Zastavím. Udýchaná Ivetka na kramflíčkách mě dohání. Je pěkná... Voní... Taký má holka smůlu... Sice už není nejmladší... Já taky ne... Třeba by šla na večeři...

– Co chtěl?

– Prosí vás, jestli byste za něj nevzal tuhle sobotu službu.

– Já vám něco povím, Ivetko. Jediný, čestný slovo jediný, co mě na tom ředitelování těší, je, že se vyspím. Řekněte mu, ať se nezlobí.

Replika mě ochromí: – Ale on nikoho nesehnal a v sobotu se žení...

Jihnu. – Co...!? Von se žení...? Chudák... Vždycky říkal, že dřív začne soptit Milešovka... To mu teda nepřeju... A nevíte, koho si bere?

– Mě, pípne Ivetka.

Kapitola XXXII

Sobota večer. Ráno jsem ještě jednou vytáhl ze skříně červenožlutý overal a záchranářské boty Nevada. Poprchává.

Myslím na ni.

Hasiči likvidují nehodu. Policie měří stopy, reguluje dopravu. Modré blesky. Sanitka stojí opodál, vzadu máme otevřené dveře. Sedím v transportním křesle, vyplňuju ohledací list. Sestra vedle řidiče čte celosvětový časopis pro ženy. Civilkář se motá kolem nehody. Vedle vraku auta na kraji silnice leží pod mokrou plachtou mrtvé tělo. Scéna je nasvícena pátracím reflektorem. Z nedaleké diskotéky sem doléhá minimalistická hudba. Několik mladých očumuje. Jedna holka sedí nad plachtou a usedavě brečí. Mládež se tváří rozpačitě.

To vše se děje ve druhém plánu. V prvním plánu myslím na ni.

– DECH jedna, DECH jedna, – hlásí se řidič, – máme něco?

– Nic. Kde jste? – slyším Toničku v reproduktoru.

– V Brozánkách za vodou. Čekáme na pohřebáky.

– Rozumím, konec.

V kapse mi zacvrliká služební mobil. Vždycky se leknu; ještě jsem si nezvyk.

– Vendula. Jsi to ty?

– Jsem. Odkud voláš?

– Stojím za tebou.

Zvedám hlavu. Dvacet metrů za sanitkou čeká ministerské audi. Vendula vedle auta, mobil u ucha, mává. Vstanu a s papíry v ruce přicházím k ní. Víťáme se přátelským polibkem.

– Co se tady stalo?

– Havárka. Píšu ohledák.

– Tohle jsem naštěstí nikdy nemusela dělat.

– Tys měla vždycky kliku.

– Jak se to vezme...

– Kam jedeš?

– Do Ostravy. Zejtra se vrátíme, tak se zastavím.

– Večer budu doma.

– Zazvoním třikrát.

Přijíždějí pohřebáci. Sedíme s Vendulou na zadním sedadle audi. Drží mě důvěrně za ruku.

– Dej vychladit bublinky. Vypadá to, že se dohodneme.

– Nepřipomíná ti to prostituci?

– V tom případě bys byl ta prostitutka ty, Štěpánku.

– No právě.

Pohřebáci vytahují přepravní rakev. Písařík debatuje s dopraváky. Všichni si zapalují cigarety a družně kouří.

– Ty si vážně myslíš, Štěpánku, že spolu vlezeme do postele a já ti pošlu padesát milionů?

– Já nevím... Za ty peníze... A pro dobrou věc...

– Pamatuješ, co říkal docent Sejkora? Dostat někoho do postele není žádné umění. Ale vydržet a toužit...

– Tak pošli peníze a můžeš toužit.

Pohřebáci ukládají mrtvé tělo do převozní rakve, rakev do furgonu. Holka se rozbrečela nahlas.

– Od kdy seš takovej cynik?

– Asi ode dneška.

– Neboj se, nebudu sama, – uklidní mě Vendula.

Písařík si přichází pro doklady. Vystupuju. Audi odjíždí, odtahová služba nakládá vrak.

Omladina se vrací do sálu.

Minimalistická hudba zesílila.

Myslím na ni.

Když jedeme kolem Hanouskovy hospody, slyším docela jasně *nesmíš mi sahat do klína brzy z rána, jsem ještě holka nevinná, skoro panna...*

– Zastav a počkej na mě. Musím si odskočit.

Vběhnu dovnitř. Samí štamgasti, zábava vrcholí. Pokaždé před zavírací hodinou je jim líto jít domů. Ted' slyším docela jasně *nebudem si hrát na city, ty nikdo nevzkřísíš, mám IQ vyšší nežli ty, pracuju na pí sí, pracuju na pí sí...*

Servírka mě vidí poprvé v pracovním.

– Vám to sluší, pane doktore, – laškuje, – proč v tom nechodíte pořád?

Oběhnu servírku, ukážu na dveře do sálu a uhodím na Hanouska: – Jak to, že hrajou?!

– Ty něco slyšíš...?

Prudce otevřu dveře do sálu. Šero a prázdné. Koncert pro jednu žárovku bez doprovodu. A bez obecenstva. Stoly u zdi. Na stolech židle. Jevíště temné. Uprostřed parketu vylekaná uklízečka s kýblem.

Omluvím se a pomalu zavírám dveře.

*Já znám page up
a znám page down,
jsem computer baby
a ty jsi jen klaun...
a ty jsi jen klaun...
a ty jsi jen klaun...*

– Dáš si něco? – zeptal se Hanousek. – Mám tam dršťkovou...

Odmítavě mávám rukama. Odcházím beze slova. Možná mi na mozku roste nádor.

Ve výčepu mezitím pučí hospodský folklór.

– Ještě žiju, Kovando, – raduje se Ječmen, – zkus to tak za hodinu!

Interludium

Řidič zastavuje před lékárnou U Černé madony. Vyčkává, jestli půjdu na kafe, a rozpustile zabliká modrým majákem. Vzhlednu do temných oken v prvním poschodí a zavrtím hlavou. Pojedeme na základnu. Nasadím si sluchátka a poslechnu si Cecilku, jak zpívá Glucka.

*Di questa cetra in seno
Pien di dolcezza, e pieno
D'amabili deliri
Vieni, e t'ascondi, Amor...*

– DECH tři, DECH tři, kde jste? – vysílá Tonička. – Nějakou stařenku na Pšovce pokousal pes!

– Ať tam jede pohotovost, – zkouší to řidič.

– Mají toho moc, jsou chřipky...

Otáčíme.

Je mi čtyřicet a připadám si jako po lobotomii.

Kapitola XXXIII

Domovní zvonek třikrát zazvoní. Vendulu doprovází neznámý muž, přibližně pětatřicet.

– Jak to chcete? – přivítá dvojici mluvící pták.

– Hlavně ať to máme z krku, – spustí Vendula bez úvodu, – tady pan inženýr... jméno není důležité... ti vysvětlí princip.

– Na ministerstvu jste říkali, že to nikdo neví, – namítám.

– My to víme, – přesvědčuje mě ing. Jménonenídůležité. – Naše firma STAVOMEDO...

– Dáte si něco?

– Neobtěžujte se. – Ing. Jménonenídůležité mi podává vizitku. – Naše firma STAVOMEDO koupila pohledávky FARMAVITALU za vaši nemocnicí.

– Prosím vás, – pomalu, požádám ho.

Ing. Jménonenídůležité vzdychne. – Tak znova: dlužili jste FARMAVITALU za léky dvacet pět milionů.

– Ještě dlužíme, – souhlasím.

– Už ne! – vykřikne, a okamžitě se ovládne (má to se mnou těžké). – My jsme ty jejich pohledávky koupili za patnáct!

– A co to má společného se mnou? (Asi mu připadám jako úplný blb.)

– Vy teď dlužíte nám! – praví téměř laskavě.

S převahou se zasměju. – Mně je jedno, komu dlužím, stejně nemáme peníze.

Vendula, která si až dosud prohlížela knihovnu, listovala v knížkách a v kuchyni ťukala prstem do drátů klece mluvícího ptáka, se konečně rozhodne zasáhnout:

– Podívej, Štěpánku, v tom je právě ten vtip. Ministerstvo ti potvrdí dotaci. Ty vyhlásíš výběrové řízení, tady firma STAVOMEDO, které teď dlužíš, ho vyhraje, dluh ti odpustí a za dotaci postaví prádelnu.

– A co když nevyhraje?

Ing. Jménonenídůležitého to ovšem nevyvede z klidu.

– To nepřichází v úvahu. Ale abyste měl čisté svědomí, necháte si tu soutěž zorganizovat nezávislou firmou. Podává mi druhou vizitku.

– Ať počítám, jak počítám, – konečně snad chápu, – vyhodil jste zbytečně patnáct milionů.

– Kde jste chodil do školy, pane řediteli? – směje se ing. Jménone-ní důležitě. – V průběhu realizace dojde k navýšení ceny nejméně o třicet, to my umíme. (Přece jen jsem neporozuměl, pořád je o krok napřed.)

Podívám se vyčítavě na Vendulu. – Tys o tom věděla?

Přikývne, ani se nezačervená. – Já jsem členkou správní rady.

Ted' tomu rozumíme všichni. Zdá se, že i opeřenec v kuchyni je v obraze.

– Musíme povolit, – zakrákorá.

– Tak vidíte, dodá bodře ing. Jménonení důležitě, – i ten pták má rozum.

Téma je vyčerpáno, loučíme se.

Ačkoli jsem po službě, nemůžu usnout. Hned ráno volám JUDr. Voříškovi. Jeho koncipientka mi radí, že ho nejspíš najdu u soudu.

Právník zamyká nablýskaný automobil a věnuje mi čas mezi zaparkováním a přelíčením.

Doprovázím ho ke vchodu. Nese si ten svůj samsonitový kufřík, a smekaje široký klobouk, zdraví se za pochodu se známými a profesionálně mě uklidňuje.

– To je běžná praxe. Změna v osobě věřitele čili postoupení pohledávky. Ve vašem případě je FARMAVITAL postupitel neboli cedent, a postupník, cesionář, je ta stavební firma LEDOMEDO.

– STAVOMEDO, – upřesňuju.

– To je jedno... Normální cese... Dobrý den přeji...

– Ale já ted' nevím, jestli dlužím, nebo nedlužím...?

– Dlužíte pořád, hochu, ale někomu jinému. Mají vás v hrsti.

Vstupujeme do vchodu soudní budovy.

– Ale já jsem to nezavinil...!

– To není relevantní. Budete jim muset vyhovět. Nakonec... všichni budou spokojeni, a zdravotnictví jen získá.

JUDr. Voříšek předkládá aktovku k nahlédnutí soudní strážní a prochází bezpečnostním rámem.

Nemůžu jít dál a stěžuju si přes katr: – Mluvili se mnou jako s blbcem...

– Nic jiného si nezasloužíte. To máte za to, že jste bezúhonný.

JUDr. Voříšek odchází a já mám poslední dotaz: – Pane doktore...?

Otočí se.

– A je to zákonné?

JUDr. Voříšek zastaví a pohoršené se zeptá: – Co je to, prosím vás, za otázku...?

Kapitola XXXIV

ONI nám nemůžou slíbit ani inteligenci, ani lásku, ani dobré zákony, ani pochopení; oni nám můžou slíbit jen peníze.

Na stolec kompetentního člověka usedl po volbách Emil Nádeníček. Stojím na prahu jeho svatyně. První muž sedí v koženém křesle, před sebou prázdný psací stůl. Co chvíli odfoukne z přistávací plochy neviditelný atom prachu. Za sebou má dva prapory: v jednom rohu červenobílý s modrým klínem, ve druhém rohu prapor města. Nad hlavou městský znak a pod ním krédo, které mu vyhrálo volby: ŠPINAVOU PRÁCI UDEĚLÁME ZA VÁS (E. Nádeníček).

– Tak jsme je zblbli, doktore, – vítá mě. – Heslo účinkuje spolehlivě.

Vyhýbám se objetí, na stůl pokládám rezignaci.

– Přišel jsem vám oznámit, že se vzdávám funkce ředitele nemocnice v Hradišti.

Nádeníček ochladne. Vrací se, usedá na vladařské křeslo a začíná se litovat.

– A to mi děláte zrovna teď...? – lamentuje. – Na začátku funkčního období...!?

– Měl jste říct rovnou, že vám na nemocnici nezáleží, a nemuseli jsme si ničit zdraví.

– Přece jsem vám slíbil, doktore, že se věc bude řešit v rámci přesunu priorit směrem k výdajům.

– Za prvé té větě nerozumím, za druhé se nic nepřesunuje.

– Myslete trochu, jste inteligent... A posad'te se... Vemte si příklad z ředitele krematoria, jak mu to pálí... Ještě loni byl v červených číslích, a dneska...!

Vytrvale stojím.

Nádeníček znovu opouští trůn a vydává se ke mně.

– Vydržte, – snaží se mě zlomit, – za pár let budete lízat smetanu.

– Perpetuum mobile nefunguje ani v ekonomice.

– Tak proč jste se do toho, kurva, hrnul?

– Protože jste něco slíbil.

Nádeníček se cynicky uchechtne: – A co jste čekal...? – ptá se popuzeně, jako by současně dodával *vy pitomče*. – Kandidát slibuje a volič volí. Opačně to nejde!

Kapitola XXXV

Zapnutá televize U Čističe. Běží Kendyho reklama na PRODOL. Doktor Jedlička cení chrup a pojídá jablko. Dívám se sám, kromě mě to nikoho nezajímá. Ani mě to nezajímá.

Reklama běží pořád dokola:

VRTAČCE V AMBULANCI UŽ NIKDY NEDÁ ŠANCI...

VRTAČCE V AMBULANCI UŽ NIKDY NEDÁ ŠANCI...

VRTAČCE V AMBULANCI UŽ NIKDY NEDÁ ŠANCI...

VRTAČCE V AMBULANCI UŽ NIKDY NEDÁ ŠANCI...

VRTAČCE V AMBULANCI UŽ NIKDY NEDÁ ŠANCI...

VRTAČCE V AMBULANCI UŽ NIKDY NEDÁ ŠANCI...

VRTAČCE V AMBULANCI UŽ NIKDY NEDÁ ŠANCI...

VRTAČCE V AMBULANCI UŽ NIKDY NEDÁ ŠANCI...

VRTAČCE V AMBULANCI UŽ NIKDY NEDÁ ŠANCI...

VRTAČCE V AMBULANCI UŽ NIKDY NEDÁ ŠANCI...

VRTAČCE V AMBULANCI UŽ NIKDY NEDÁ ŠANCI...

VRTAČCE V AMBULANCI UŽ NIKDY NEDÁ ŠANCI...

VRTAČCE V AMBULANCI UŽ NIKDY NEDÁ ŠANCI...

a ještě osmdesát sedmkrát.

Sedím separován na konci stolu: mezi mnou a nejbližším Karasem zeje dvoumetrová mezera. Rychle se rozneslo, že jsem podal demisi. Karas se tváří jako rodič, kterému jeho jediný potomek oznámil, že na vysokou školu (co to dalo práce, než jsme ho tam dostali) upřímně kašle. Hospoda je odpoledne poloprázdná. Několika málo obvykle přítomným chronickým konzumentům je to lhostejné. Na svém místě u okna sedí pan profesor Ječmen.

Hanousek přede mě postaví pivo. – Ekonomický perpetuum mobile tady mám pořád, – vyjádří se opovržlivě.

Mlčím a pozoruju pěnu.

– Nevěděl jsem, že máš tak špatný nervy, – přisadí si Karas.

– Tam vůbec nejde o nervy, ale o žaludek.

Nevěří mi. Je těžké se vymlouvat na žaludek, když si objednáte gri-lované vepřové koleno na černém pivu.

- Jestli máte nějakej citovej problém, pane doktore, pomohla bych vám ho vyřešit..., – nabízí servírka.
- Nikomu už nebudu dělat kašpara.
- ... teď hezky papejte.
- Taky se v životě na nic nezmůžeš, – prorokuje Karas.
- Nechte ho, má recht, – zastane se mě nečekaně Ječmen.
- A na co jste se zmoh vy, pane profesore? – útočí Karas.
- Já jsem se zmoh na trojnásobnej bypass.

Na obrazovce nad výčepem nepřestává cenit chrup Jedlička, který VRTAČCE V AMBULANCI UŽ NIKDY NEDÁ ŠANCI... Invektivy utichají.

Rozskočí se dveře a do lokálu vstoupí Kendy. Entrée je impozantní: přes rameno nese vak velký jako sloní noha. Z břemena čouhá kompletní sada golfových holí. Pytel staví na zem a oznamuje:

– Pánové...! Prej se dá začít v každém věku!

Hanousek otevírá šampus.

V přilehlém sále vládne radostná atmosféra. Tam, kde jindy zkouší kapela, máme provizorní golfové hřiště. Na stolech při stěnách skleničky a několik otevřených lahví šampaňského. Z místa u vchodu odpaluje Kendy přes celý sál na jeviště, míčky končí v závěsu na zadní stěně. Kdo má zájem, ten se přidá. Zbytek kibicuje a popíjí. Přihlíží i pan profesor.

Celý happening rámuju obdélníčkem z prstů, jak mě to kdysi naučil Kendy. Teď mám v hledáčku celek. Americký záběr na pana profesora. Polodetail Karas. Velký detail servírčina magického pozadí. Jízda, ostřím na Kendyho...

Přichází ke mně. – Co tady blbneš?

– Neznáš? *Cinéma vérité*, – odpovídám.

– Chceš si to zkusit? – nabízí mi golfovou hůl.

Dívám se na něj skrze ten objektiv z prstů a vrtím hlavou.

– Myslíš, že Dziga Vertov hrál golf?

Praští do „objektivu“ a poučí mě:

– Dziga Vertov hrál gorodky a jmenoval se Kaufman.

Kapitola XXXVI

V ředitelně je nepořádek jako při stěhování. Osobní věci balím do krabic, dveře jsou dokořán. Jsem na odchodu.

Ivetka lamentuje. – To jsem zvědavá, koho mi sem dají. Ještě že půjdu brzy na mateřskou.

Otevřenými dveřmi potichu vstupuje rebel. Unavený, po službě, je cítit ajatinem. Potlačuje zívnutí, překvapeně pozoruje nezvyklé dění.

– Vy se někam stěhujete?

Skládám knihy do krabic. – Jo, zpátky na záchranku. Tam to má aspoň smysl.

Rebel je zaskočen. – Počkejte... Vy už tady nebudete?

– Ne.

– Jako... vůbec?

– Jako vůbec.

Rebel zbystří a po malé pauze naváže výhrůžněji: – Ale to není fér!

– A to je fér, – oplácím, – když jediná pohotovost, kterou hodláte držet, je stávková? Takovou nemocnici řídit neumím.

– Ve skutečnosti jsme lepší, – přízná.

– Já taky.

– Vaší povinností je dohodnout se!

– Asi jste si to špatně přeložil, – vracím podání.

– Ale tak se to přece dělá...

– Já to tak nedělám. Neumím handlovat.

– Heleďte, pane řediteli...

– Už nejsem ředitelem.

Rebel zaútočí. – Provozujeme tady za pár šupů adrenalinovej sport a máme právo...

– Budu ho provozovat taky. A řekněte kolegům, že teď už nejde o právo, ale o živobytí.

Svážu první krabici chirurgickým uzlem a požádám ho, aby mi na něj položil prst.

Položí prst na uzel a zeptá se: – Kdo tady bude?

– Nevím. Můžete se přihlásit. Rázně utáhnu uzel.

Rebel ucukne pozdě a nechá prst pod provázkem. Třepe rukou a dívá se na mě vyčítavě. – Jsem chirurg...!

– Pofoukejte si to.

– Jak jste to myslel, že se můžu přihlásit...?

– Jako každej! Jestli umíte *shánět* peníze...

– Je tu nákej Mojmír, pane doktore, – ohlašuje Ivetka další návštěvu.

Pokládám krabici do kouta, další prázdnou na stůl. – Mojmír...? Žádnýho neznám.

Ve dveřích se objeví hlava asistenta paní náměstkyně.

– Ciao! – hlaholí hlava. – Neruším?

– Á... to jste vy...

Nepřestávám balit.

Mojmír se obezřetně rozhlédne. – Jste sám?

– Skoro. Tady pan doktor je na odchodu.

Rebel na odchodu se omlouvá. – Chceme jen takovou životní úroveň, jakou mají kolegové v západní Evropě.

– Budete si muset přibrat hokej, – doporučuju.

Mojmír se zasměje. Jsme sami.

– Jenom v rychlosti, – spustí telegraficky, – jedu okolo a přináším dobrou zprávu: jedna šest.

Ukládám do krabice drobnosti ze šuplíků a zase nic nechápu.

– Jedna šest co...?

– Jeden milion šest set tisíc. To je slušná nabídka, ne?

Ukážu na sebe, abych se ujistil, že jde o sumu určenou mně.

Mojmír přikývne.

– Bohužel, už vás předběhla vaše šéfová.

Mojmír se s mladistvou převahou usměje a začne mi vysvětlovat podstatu transakce. Přitom mi pomáhá skládat věci do krabice a občas sebere ze stolu něco, co do krabice nepatří a co musím vrátit zpátky.

– To nemá s paní náměstkyní nic společného. Zastupuji italskou firmu Farinelli – pračky, sušičky, vybavení žehlíren, pětiletá záruka, servis. Cena podle projektu šestnáct milionů, deset procent je v takovém případě pro vás.

Upřímně žasnu. – Pro mě...?

– Šůr. Nebo vám stačí kalendář s propisovačkou?

Začínám pomalu chápat, jak to funguje.

– Ještě technická poznámka, – upozorňuje Mojmír. – Bývá dobrým zvykem padesát procent z těch deseti poslat na konto strany, která vám tenhle flek přihrála.

Druhá krabice je dobalena.

– Vidíte, že tady končím... Dejte sem prst.

Mojmír poslušně položí prst na uzel. – A kdo bude podepisovat smlouvu?

– Asi můj nástupce.

– Kdo to je?

– To nikdo neví.

Důrazně utáhnu uzel, ale zástupce firmy Farinelli ucukne včas. Vytáhne mobil, popadne aktovku a vybíhá na chodbu, vzdaluje se a telefonuje a telefonuje.

– Dej mi ho... Ciao... Come stai... Così, così... Hai un po'di tempo per me? Vorrei parlare conte di una cosa importante... Co...? Bud' je tak poctivej, nebo tak blbej, já nevím...

Jeho hlas slábne.

Při vázání poslední krabice mě zastihne ona hezounká sestřička, sotva dozrálý půvab (*Zlaté jablko věčné touhy*), bez vyzvání usedne do křesla pro návštěvy, prohlásí, že je pitomá, a stírá si slzy. Kdyby ji spatřil umírající, myslel by, že je v nebi. Na jmenovce má napsáno KÁJA.

– Úmrtí v rodině?

Zavrtí hlavou. – Doktor Vodička mě sexuálně obtěžuje, pane řediteli, a já nevím, co mám dělat.

(Málem jsem odpověděl, že se mu nedivím.)

– Položte mi sem prst.

Kája si olízne prst a položí ho na uzel. Utahuju velmi zvolna, vlhký prst pomalu klouže z provázku, hledíme si do očí.

– Kdyby to dělal aspoň jako vy... – řekne.

Rychle odvracím zrak. Pevně utáhnu uzel a radím: – Hlavně se neobviňujte. A kontaktujte odbory.

Kapitola XXXVII

Obvyklá sestava. Sedím vedle řidiče, vzadu sestra (čte světový ženský časopis) a civilkář (je nový).

– Co máme v repertoáru?

Řidič mi podává seznam výjezdů a referuje: – Havárku v Liběchově, už jsou tam hasiči, jenom lehký zranění. A z Kokořínskýho dolu volal hajnej, že našel v lese oběšenýho.

– Ten počká. Vracím seznam řidiči a spokojeně se rozhlížím po krajině. Ulevilo se mi. – Konečně normální práce.

Bavíme se o náročnosti služby, o tom, že záchranka bude potřebovat nové vozy, kdo bude novým ředitelem a že tři doktorky z ARO jdou na mateřskou.

– A budu chtít pět set korun za hodinu! – oznamuju.

– Vy jste nenapravitelnej romantik, doktore, – diví se řidič.

– Vy jste to věděli, že ten Harrison Ford se rozved? – táže se zezadu sestra.

Civilkář je nesvůj.

Maják na střeše se potichu otáčí.

(Vypadá to jako konec, ale není.)

Uplynulo šest měsíců. Posádka je oblečena do zimního. Je pozdě odpoledne, máme hlad. Sedím vedle řidiče, vzadu sestra (čte světový ženský časopis), civilkář chybí. Bavíme se o náročnosti služby, o tom, že záchranka bude potřebovat nové vozy a že na ARO přišly tři nové doktorky na dobu určitou. Stromy jsou holé, na silnici zbytky sněhu. Maják na střeše se potichu otáčí.

– DECH tři, DECH tři..., – shání nás Tonička. – Sedmnáct čtyřicet hlášen porod v Roudničkách v čísle patnáct. Údajně odtekla voda!

– To máme k večeri, – prohodí řidič a zapne sirénu. Sto padesát koní se váhavě vzepne.

Je to tady.

Ve dveřích čísla patnáct čeká Zrzka se sbalenou taškou.

Objali jsme se. Nechci ji pustit.

– Ted' nezdržujte! – odstrkuje mě sestra.

V sanitě ukládáme rodičku na nosítka.

– Kdy máte termín? – ptá se sestra.

– Za deset dnů.

– Nějak špatně vám to spočítali...

Odsunu okénko k řidiči. – Máme druhou dobu porodní, ať nás čekají.

Řidič sahá po telefonu.

Sedím vedle ní, držím ji za ruku.

Přijíždíme na příjem a budoucí matku vykládáme z auta.

Tlačím vozík, vestibul překonávám poklusem. Někdo nám otevřel dveře výtahu. Mizíme uvnitř. Jenom Zrzka, já a ten, který je na cestě... Výtah zakňučí a s charakteristickým skřípotem zamíří vzhůru. Po třech vteřinách známým hrknutím zastavuje. Světlo zhasne, slyším Zrzčin tichý pláč.

– Neplač. A dejchej!

– Jak dlouho tu budem?

– Nevím. A netlač! Až budeš mít stahy!

– Jste v pořádku? – ozve se zvenku.

Rány, jako když někdo tluče na kolejnici.

- Zatím ano.
- Vydržte, už se na tom pracuje.
- Podej mi ruku, – poprosí.
- Kam jsi chodila do poradny?
- U tety v Roudnici.
- Ptal jsem se všude.

Výtahovou šachtou znovu zaznějí údery kovu o kov.

- Cizím neposkytují informace.
- Nebyl jsem cizí.
- Nechtěla jsem... Aú...

– Ani jsem neviděl, jak ti roste břicho! To ti nezapomenu! Příště si to vynahradím.

– Říkal jsi... aú!... že dítě jen brečí a močí... Že bys byl zralej na invalidní důchod... Aúú...! A že jen tvoje maminka chtěla vnoučky, tobě že jsou ukradený...

– Ale, Aničko, to se nejednalo o *naše dítě!*

– A pak jsem ji zahlídla, jak se k tobě stěhuje s kufrem. Už jsem tě nikdy nechtěla vidět! Nikdy!!

– Přinesla mi jenom věci... Neříkej, že nejsi ráda.

– Jsem ráda, že jsme si konečně začali tykat.

U stropu krátce blikne žárovka. Výtah sebou škubne, ale pak světlo znovu zhasne.

– Aúúú...! – Zrzčino sténání znatelně zesílí. – Co budeme dělat...?

Tuším, že mě to nemine. – Asi budeme rodit.

Dvě vteřiny ticha.

– Říkej něco. Třeba polož mi ruku do klína, někdy tak všechno začíná...

A takhle to končí, pomyslel jsem si.

– Proč mlčíš?

– Přemýšlím, čím podvážu pupečník.

Dlouze vykřikne. – Ne... panebože!... Ááá...

– Nekřič! Chyť se pod kolenama, dej bradu na prsa a tlač...! Ještě...! Ještě...!! Vydrž...!!!

Ve tmě zapláče novorozenec.

Rozsvítí se světlo a výtah se dá do pohybu.

Stojím na chodbě porodnice, velkým oknem pozoruju dítě a matku a poprvé zažívám rozpačitý pocit otcovství. Vedle mě stojí Vyhnálek a tváří se profesionálně. Dítě je u prsu, má odhodlaný výraz a zaťaté pěsti.

- Tady máš to svý mimino.
- Je spokojenej.
- Myslí si, že takhle to bude napořád, – souhlasí Vyhnálek.
- Vypadá jako Mick Jagger, vid’?
- Vypadají tak všechny, – prohlásí suše. – Ráno zaplatíš v pokladně pět stovek.
- Za co...?
- Otec u porodu. Normální taxa, – vysvětlí lakonicky.

Přátelská nemocnice se probouzí. Kráčím uvolněně po dvoře, záchranářský oděv rozepnutý, tkaničky od bot povolené a kouřím šestipalcový doutník pro vítěze značky Cohiba.

Za mnou spěchá úřednice z osobního, vzrušeně mává nějakým lístkem.

– Představte si, co jsem zjistila, – volá paní Poláková. – Že ta Posedlá vůbec žádnou pracovní obuv nevyfasovala!

Zastavím. Blaženě vyfukuju vítězný kouř.

Paní Poláková příběhne až ke mně a podává mi korespondenční lístek. – A tuhle výzvu jste měl na podatelně.

Beru si lístek a čtu: VYZVEDNĚTE SI URNU, JINAK VÁM BUDE ÚČTOVÁNO SKLADNĚ.

*Příběhy začínají a končí,
lidé se scházejí a rozcházejí,
někdo se narodí,
někdo umře
a tak to jde pořád dokola.
Naštěstí se občas najde
důvod k životu.*

Autorova poznámka

Bude-li pozorný čtenář a současně filmový divák básnické pentalogie obě verze díla srovnávat, snadno zjistí, že některá vlastní jména si neodpovídají. Je to způsobeno tím, že předlohou prvního dílu filmu byla knížka Amatéri, v níž se například (Kendy) Marek jmenoval Königsmark a Karabec Eib. Tehdejší kulturní dohled měl však v oblibě jména, která zněla jednoznačně česky a nevyvolávala „nemístné“ asociace, jejichž „nemístnost“ byla ovšem zřejmá jen vyvoleným jedincům. Protože textu jde o zachování této kontinuity, přechází tento rozdíl i do knižní podoby páteho dílu.

Srovnáváním této „filmové povídky“ a stejnojmenného filmu je současně možné zjistit, jak se situace a scény měnily v průběhu úprav a při vytváření dalších a dalších verzí, co přitom definitivně „spadlo pod stůl“ ve střížně a co vzalo za své po dramaturgických připomínkách. To není z mé strany stížnost, nýbrž princip filmové tvorby, při níž se autor snaží být flexibilní v tom, aby každý další nápad byl pokud možno lepší než předchozí. Zároveň musí mít na paměti, že se má divák na odchodu z kina zabývat myšlenkou filmu, a necítit se být jen mentorsky poučen tím, že ji někdo příliš nahlas vyslovil.

Jako prozaik mám s filmovými verzemi zajímavou zkušenost: úplně každý záběr si představuju jinak. Časem si zvyknu, moje původní představa se vytratí a přejímám režisérovo vidění. Ale onen v dobrém slova smyslu prvotní „šok“ ve mně přetrvává. Spisovatel, na základě jehož díla nikdy nevznikl film, nebo je nikdy neviděl v jevištním provedení, zůstává naivní jako bezdětný dospělý anebo jako chlap, který nebyl na vojně.

L. P., leden 2004

Ladislav Pecháček

Jak básníci neztrácejí naději

Edice Současná česká próza
Redakce Jaroslava Bednářová

Vydala **Městská knihovna v Praze**
Mariánské nám. 1, 115 72 Praha 1

V MKP 1. vydání
Verze 1.0 z 16. 4. 2018

ISBN 978-80-7587-878-6 (epub)
ISBN 978-80-7587-879-3 (pdf)
ISBN 978-80-7587-880-9 (prc)
ISBN 978-80-7587-881-6 (html)